

**5. számú előterjesztés Lajosmizse Polgármestere részére
2021. május 20.**

Tárgy: Lajosmizse Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Az előterjesztést készítette:

Rostásné Rapcsák Renáta
vezetői referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta:

-

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László s.k.
jegyző

**5. számú előterjesztés Lajosmizse Polgármestere részére
2021. május 20.**

Tárgy: Lajosmizse Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Iktatószám: LMKOH/5830-19/2021.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. melléklete határozza meg az értékelés tartalmi követelményeit.

A gyermekvédelmi és gyermekjóléti beszámoló összeállításához az alábbi Intézmények/Hivatalok mutatták be a gyermekvédelem területén végzett tevékenységüket:

- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye (EGYSZI)
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége (Meserét Óvoda)
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola
- Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
- Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
- Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs

Az értékelés – a Polgármesteri elfogadást követően – megküldésre kerül a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

A beszámolóban megfogalmazott jövőre vonatkozó célokból kettőt emelnék ki, amelyek nélkülözhetetlenek a még hatékonyabb gyermekvédelmi munka megvalósításához:

Az EGYSZI által meghatározott:

„A jelzőrendszerben hiányosságként említhető, hogy az óvodai-iskolai szociális segítség, amely 2018. szeptember 1-től biztosítandó a köznevelési intézményekben. Az ellátási területen működő köznevelési intézmények alapján 1 fő óvodai-iskolai szociális segítő jelenléte indokolt,”

A Meserét Óvoda által meghatározott:

„Az óvodai nevelő-oktató munkát nagyban segítené egy fő pszichológus, aki pszichés zavarokkal küzdő gyermekek rendszeres kezelését biztosítaná.Az OVI-ZSARU program bevezetése a középső és nagycsoportokban.”

A beszámoló elkészítését és az intézményekben dolgozó valamennyi munkatárs munkáját ezúton is megköszönjük.

Lajosmizse, 2021. május 11.

Polgármesteri döntéshozatal:

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 27/2021. (I.29.) Korm. rendeletével 2021. február 8-tól.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján „(4) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

Az előterjesztés áttekintését követően fenti hatáskörömben eljárva az alábbi határozatot hozom:

...../2021. (.....) Polgármesteri Határozat

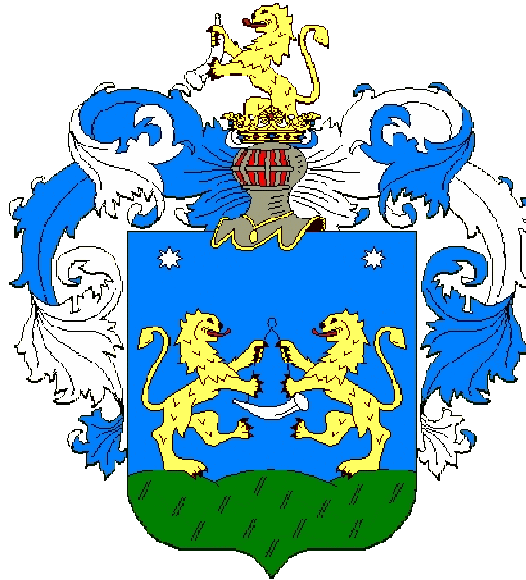
A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatályba lépéséről szóló 27/2021. (I.29.) Kormányrendeletben foglaltakra Lajosmizse Város Polgármestereként –*a Képviselő-testület döntési hatáskörébe tartozó ügyben* - „Lajosmizse Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése” tárgykörben az alábbi határozatot hozom:

H A T Á R O Z A T

- 1.) A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. melléklete szerinti tartalmi követelményeinek megfelelő, és az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló – az előterjesztés mellékletét képező - átfogó értékelést elfogadom.
- 2.) A jogszabályban foglalt követelménynek eleget téve, a beszámolót a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére megküldöm.

Lajosmizse, 2021. május 20. óra

Basky András sk.
polgármester

**BESZÁMOLÓ LAJOSMIZSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

**LAJOSMIZSE
2021.**

BESZÁMOLÓ A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKRÓL

Tartalomjegyzék

1. A település demográfiai mutatói.....	6
2.a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága.....	6
2.b) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	7
2.c) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	8
3.a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....	10
3.ba) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....	45
3.bb) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója.....	57
3.bc) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....	63
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai.....	64
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása.....	65
6. a) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása: Beszámoló a Lajosmizsei Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről	65
6. b) A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról	66
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogrevenió stb.).....	67

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának átfogó értékelése

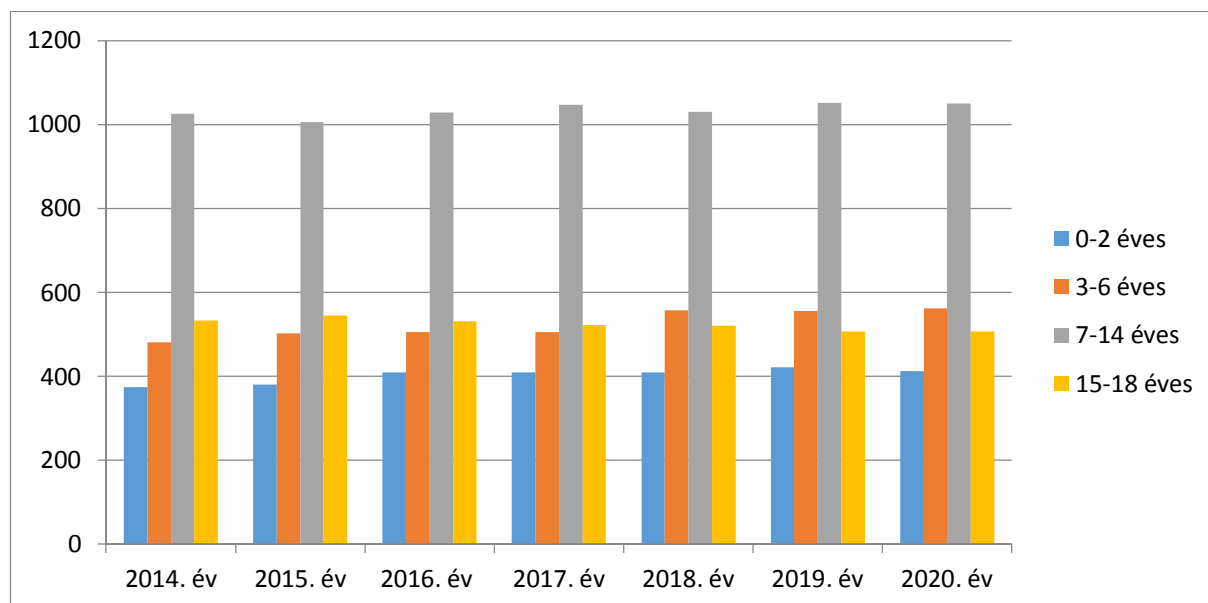
1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Lajosmizse Város állandó lakosság száma 2020. december 31-én 12.003 fő volt, amely az elmúlt évhez képest csekély mértékű csökkenést mutat. Ez a csekély mértékű csökkenés a 0-2 éves korosztályban mutatkozik, tehát feltehetően a születések száma maradt el - mintegy húszas nagyságrendben - el a korábbi évektől. A 3-6 éves korosztályban láthatunk még egy kismértékű létszám emelkedést az elmúlt évhez képest, a 7-14 éves és a 15-18 éves korosztály adataiban változás nem látható.

Lenti adattáblából jól látható, hogy Lajosmizse Városban a 0-18 éves korú gyermekek száma 2014. évhez képest 5%-al emelkedett amely az elmúlt három évben – minimális változással - tartja a számát.

A 0-18 éves korosztály jelenleg is a város állandó lakosságának 21%-át teszi ki.

Lajosmizse 0-18 éves korosztályának koreloszlása

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter személyi adat- és lakcím-nyilvántartási rendszer

2. a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

(Készítette: Konta Anita - Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Igazgatási Csoport)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény olyan jogosultság, amely a család jövedelmi helyzete alapján természetbeni ellátásokat, kedvezményeket biztosít. Városunkban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2020. évben 521 fő volt a településen, amely összesen 332 családot érintett.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a család többek között az alábbi támogatásokra, kedvezményekre jogosult:

- Évente kétszer, augusztus és november hónapban pénzbeli támogatásra (2020-ban alkalmanként 6 000 Ft alapösszegű támogatást, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára alkalmanként 6 500 Ft emelt összegű támogatást folyósítanak) Az erre fordított összeg 2020. évben 6.582 Ft volt. A támogatásban részesülők a legnagyobb részben a 7-14 éves illetve a hat év alatti korosztályból kerülnek ki;
- A gyermek tartására is köteles és nyugellátásban vagy a törvényben meghatározott ellátások valamelyikében részesülő családba fogadó gyám esetén havi pénzbeli ellátás, melynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, továbbá emellett évente kétszer, augusztus és november hónapban pótlék (2020-ban alkalmanként 8 400 Ft);
- Általános iskolás gyermekek esetében ingyenes étkezés;
- Középiskolás gyermekeknél – 9. évfolyam fölött is – ingyenes tankönyv és 50 % étkezési hozzájárulás;
- Felsőoktatásba való jelentkezésnél többletpontok;
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapításának egyik alapfeltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása. A köznevelési törvény alapján kiemelt figyelmet érdemlő gyermeknek, ill. tanulónak minősül a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. A felsőoktatási törvény alapján hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű hallgató a kollégiumi díjbefizetési kötelezettség alól mentesülhet, és kormányrendeletben rögzített a részére járó rendszeres szociális ösztöndíj legalacsonyabb összege;
- A fiatalok életkezdési támogatása és a Babakötvény tekintetében további kedvezmények: a minden újszülöttnak járó 42 500 Ft-on túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és nevelésbe vett Magyarországon élő gyermek a születése évét követő 7. és 14. évben további támogatásban részesül, amelynek összege 44 600 forint. A Kincstári Start-értékpapírszámlával rendelkező rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek esetén a befizetések 20 %-ának megfelelő, de maximum 12 000 Ft összegű támogatás kerül jóváírásra.
- Szünidei gyermekétkeztetés: a települési önkormányzat a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A törvény rendelkezéseinek megfelelően a 2020. évben a szünidei gyermekétkeztetés számai a következők szerint alakultak:

A.3. Szünidei étkeztetésben részesülő kiskorúak és nagykorúvá vált gyermekek az igénybevétel helye és időtartama szerint (tárgyév)

Sorszám	Megnevezés	Tavaszi szünet	Nyári szünet	Őszi szünet	Téli szünet	Egyéb szünet
		a	b	c	d	e
01	Saját településen lakó ellátottak száma*	60	68	36	35	
02	Más településen lakó ellátottak száma**	10	2	3	5	
03	Összesen (01+02 sor)	70	70	39	40	
04	Ebből (03-ból): A szünidei gyermekétkeztetést más településen igénybe vevők száma***					
05	Ebből (03-ból): Az étkezést annak kiszolgálási helyén fogyasztotta el****					
06	Ebből (03-ból): A nyári szünet minden, ellátást biztosító munkanapján étkezésben részesült		70			

2. b.) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő – testületének 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendelete szabályozza az egyes szociális ellátások nyújtásának feltételeit. A helyi rendelet konkrét szabályozást tesz arra vonatkozóan, hogy az Önkormányzat rendkívüli települési támogatást nyújt különösen - a gyermekvédelem szemszögéből vizsgálva -:

- ha a családban kizárólag családi pótlékkal rendelkező személy él,
- ha a kérelmező kórházi kezelésben részesül – ez gyermekek vonatkozásában is alkalmazásra kerül,
- a kérelmező orvos által felírt eseti gyógyszerköltségeihez – ez természetesen gyermekek részére felírt gyógyszerre is biztosításra kerül
- a gyermek születésével kapcsolatos kiadásokra,
- a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartása vagy a gyermek családba való visszakerülése érdekében,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya részére gyermekének megtartása céljából,
- a gyermek iskoláztatásával vagy óvodai nevelésével kapcsolatos egyszeri kiadásokra.

Fenti felsorolásból is jól látszik, hogy a gyermekek jólétének, ellátásának biztosításában aktívan helyt áll önkormányzatunk. A támogatások biztosításának hatékonyságát, a kifizetések gyorsasága biztosítja, hiszen egy-egy rendkívüli élethelyzet nem tűr halasztást, ezért a rendelet értelmében a rendkívüli települési támogatás a kérelem indokául szolgáló élethelyzet mérlegelését követően azonnal, de legkésőbb 3 munkanapon belül kerül kifizetésre.

2. c.) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

(Készítette: Zsolnainé Cserni Andrea – Lajosmizse Város Intézményeinek Gazdasági szervezete – intézményvezető)

A bölcsődei, valamint az oktatási, nevelési intézményekben a gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat feladata, mely feladatot Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete látja el, a Gyvt. vonatkozó előírásai alapján Lajosmizse tekintetében.

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében,
- b) az óvodában,
- c) a nyári napközis otthonban,
- d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit. A kedvezményeket kérvényezni, a jogosultságot igazolni kell.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2020. évben kedvezményes étkezésben részesülők száma

Bölcsődében:	ingyenes:	21 fő
	összes étkező:	28 fő
Óvodában:	ingyenes étkező:	386 fő
	összes étkező:	421 fő
Általános iskolában:	kedvezményes étkező (50%):	154 fő
	ingyenesen étkező:	253 fő
	összes iskolai étkező:	578 fő

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

2020. évben tavasszal 140, nyáron 140, ősszel 78, télen 80 gyermek vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

3. a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

(Készítette: Józsné dr. Kiss Irén - Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye – Intézményvezető
Meleg Sándor – Projekt munkatárs
Dr. Faragó Viktor – Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Vezető)

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1.1. A családsegítés célja és feladata

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. tv. (a továbbiakban: Szocvtv.) 64. §-a határozza meg: a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalakkal és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

1.2. A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. § - a határozza meg: a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- az 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (család gondozás) elősegíteni a gyermek problémájának rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi
 - egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,
 - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
 - egészségügyi ellátások igénybevételét,
 - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A Gyvt. 40. § (2) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat a fentiekén túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat, nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről (külön engedély alapján nyújtható ellátás, legközelebb Kecskeméten, az SOS - Gyermekfalu Magyarországi Alapítványánál érhető el),
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

1.3. Szervezeti forma

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (a továbbiakban: Intézmény, EGYSZI) alapító okirata tartalmazza az ellátandó feladatok körében a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat és gyermekjóléti alapellátásokat, közöttük a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást. Az Intézmény fenntartója 2013. július 01. napjától Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás.

2016. január 1-jétől gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működik. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2) és (3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

1.4. Működési terület

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe, összesen 176 km². A KSH Helységnévtár adatai alapján Lajosmizse lakosságszáma 2020. január 1-én 11 461 fő, Felsőlajos lakosságszáma 872 fő, összesen 12 333 fő volt, az előző évekhez képest a lakosság minimális mértékben emelkedett.

1.5. Ellátottak köre, az igénybevételének módja

A szolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy az - szükség esetén - kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi családra. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Az ellátottak köre Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén élő egyének, családok.

A szolgálat igénybevétele térítésmentes. Az alapellátás igénybevétele - jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - önkéntes.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető személyesen a Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt, az Intézmény székhelyén. Elérhető a 76/556-186, illetve a 76/556-188 telefonszámon, faxon: 76/356-020 számon és elektronikus levélben a cssszlm@gmail.com címen.

Ügyfelfogadási rend Lajosmizse településen, a Dózsa György út 104-106. szám alatti székhelyen (Egészségház):

hétfőn:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
kedden:	8.00 – 10.00	
szerdán:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
csütörtökön:	8.00 – 12.00	
pénteken:	10.00 – 11.00	

Ügyfelfogadási rend Felsőlajos településen, az Iskola út 12. szám alatti nyitva álló helységben (Faluházban):

szerdán:	8.00 – 10.00
----------	--------------

A Covid-19 járvány alatt a felsőlajosi ügyfelfogadás előzetes egyeztetés alapján történt.

1.6. Személyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) 4 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő családsegítőt ír elő, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő. 3 fő családsegítő és a felett közülük vezetőt kell kinevezni. Szociális asszisztens ajánlott létszámként kerül meghatározásra, 10 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő. A lakosságszám alapján 3 fő családsegítő kötelezően, 1 fő szociális asszisztens ajánlottan alkalmazandó. A 2020-ban gondozott családok száma (96 család) alapján elvárt családsegítői létszám 4 fő.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a 2020. évben 6 státuszt biztosított az Intézmény. 4 fő családsegítő munkakörben, 1 fő családsegítő és intézményvezető-helyettes munkakörben látta el a feladatot, emellett a TOP-5.2.1-15 projekttel kapcsolatos feladatokat is ellátta. 2020. őszétől 1 fő szociális asszisztens munkakörben dolgozott. A családsegítő munkakörbe felvett személyek mindannyian megfeleltek az Nmr. által előírt képesítési előírásoknak.

A korábbi évekre (2016-2018) jellemző magas munkaerő-mozgás megszűnt, a 2020. évben nem volt személyi változás. Az ágazati munkaerő-hiány miatt továbbra is nagy nehézséget jelent a szakképzett, tapasztalt szakemberek biztosítása.

1.7. Továbbképzések

Szolgálatunk munkatársai 2019. évben az alábbi továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken vettek részt:

- A TOP-5.2.1. projekthez kapcsolódóan 1 fő vett részt az „*Érzékenyítő tréning a szegregált környezetben, mélyszegénységben élők hátrányainak csökkentésére*” című képzésen (a képzés beszámít a szakdolgozók továbbképzési kötelezettségébe (30 pont).
- Semmelweis Egyetem szociális munka mesterképzés – diplomát szerzett 2020. évben (1 fő).

- A „Családokkal végzett szociális munka rendszerszemléletű megközelítése” című képzése 4 fő családsegítő vett részt, a képzés az EFOP 3.8.2. pályázati program támogatásával.

Az elmúlt évben 1 főiskolai hallgató töltötte gyakorlatát Szolgálatunknál.

1.8. Tárgyi feltételek

Lajosmizsén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Egészségházban működik, az ügyfélfogadás egy erre a célra kialakított, akadálymentesen megközelíthető helyiségben történik. A helyiségben történik a Család- és Gyermekjóléti Központ, a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat és a Máltai Szeretetszolgálat helyi ügyfélfogadása is, a közös használat az ügyfélfogadási idő beosztása révén nem zavarja az egyes szolgálatok működési tevékenységét. Az ügyfélforgalom lebonyolításához szükséges berendezési és felszerelési tárgyak, eszközök (telefon, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, laptop, fénymásoló, nyomtató, elektronikus nyilvántartó rendszer stb.) biztosítottak. A szükséges kiszolgálóhelyiségek (váró, női, férfi és mozgáskorlátozott WC) használatának lehetősége is klienseink kulturált kiszolgálását biztosítja.

Az emeleten található a családsegítők munkaszobája, illetve az adminisztrációs feladatok (iktatás) ellátáshoz kapcsolódó helyiség. A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek itt is adóttak. Mindenki saját használatú íróasztallal és zárható szekrénnel rendelkezik. Közös telefonhasználat, fax, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, illetve laptop áll a munkatársak rendelkezésére. A multifunkcionális nyomtatók - szkennelésre is alkalmas - segítségével az iratanyagok elektronikus továbbítása gyorsan történik.

Az esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések helyszíne az emeleti Tanácsterem.

Felsőrajoson a Faluházban külön helyiség áll rendelkezésre a kliensfogadáshoz, amelyben adóttak a szakmai munkához szükséges tárgyi feltételek.

1.9. Jogi és szakmai szabályozás változásai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését alapjaiban érintő jogszabályváltozások nem jelentek meg az év folyamán. A koronavírus-járványhoz kapcsolódóan a család- és gyermekjóléti szolgáltatás működésével, a gyermekvédelmi eljárásrendekkel kapcsolatban több veszélyhelyzeti jogszabály, illetve szakmai protokoll jelent meg, ezeket a gyakorlatban alkalmaztuk.

1.10. Hatósági ellenőrzések

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálatánál a 2020. évben hatósági ellenőrzés nem történt.

2. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere magába foglalja a Szocvtv. 64. § (2) bekezdése szerinti családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert és a Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerinti gyermekvédelmi jelzőrendszert. A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere működése kiterjed a kiskorú és nagykorú személyekre egyaránt.

2.1. Családsegítői jelzőrendszer

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek pedig jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

2.2. Gyermekvédelmi jelzőrendszer

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében jelzőrendszeri feladatokat látnak el:

- az egészségügyi szolgáltatót nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények, (2020-tól önállóan a szakképző intézmények),
- a rendőrség, az ügyészség, a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek,
- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet, és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatót nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

2.3. Intézkedés jelzés esetén

A jelzés alapján Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi a problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a szolgáltatás céljáról, tartalmáról, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a probléma-specifikus segítségnyújtás megszervezése érdekében más szolgáltatásokkal, intézményekkel, hivatalokkal, hatóságokkal. Meghatározott problémakörök esetén a Szolgálat hatósági eljárást kezdeményez.

A jelzések nyomán munkatársaink sokoldalú tevékenységet folytatnak annak érdekében, hogy a gyermek egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését veszélyeztető hatásokat enyhítsék, szükség esetén intézkedéseket tegyenek a veszélyeztető tényezők elhárítására. A jelzés sok esetben további veszélyeztető tényezők feltárásához vezet, ezekre az esetmunka során derül fény.

A hatékony munka érdekében több esetben a jelzőrendszeri tagokkal közösen lépünk fel a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A szolgálat a jelzés kapcsán megszervezi az érintett szakemberek közös családlátogatását, szükség esetén esetkonferenciát, tevékenységével biztosítja a folyamatos információáramlást egy-egy ügy minél gyorsabb rendezése érdekében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a családlátogatások, személyes találkozások, az esetkonferencián elhangzottak alapján javaslatot készít az intézkedésre, melyet a szakmai protokollban előírt esetekben és módon a Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a gyámügyi hatóság felé megküld. A Szolgálat a kapott jelzéssel kapcsolatban a megtett intézkedésekről tájékoztatást küld a jelzést tevő szervezetnek (állampolgári jelzés esetén nincs tájékoztatási kötelezettség).

2.4. Jelzések száma 2020-ban

Lajosmizse települést érintően 199 esetben érkezett jelzés, ebből 167 esetben 18 év alatti, 32 esetben pedig nagykorú ügyében érkezett a jelzés, döntően köznevelési intézményekből, illetve egészségügyi ellátórendszerből. Felsőljós vonatkozásában 2 jelzés érkezett kiskorú gyermekekre, köznevelési intézményből, illetve a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal részéről.

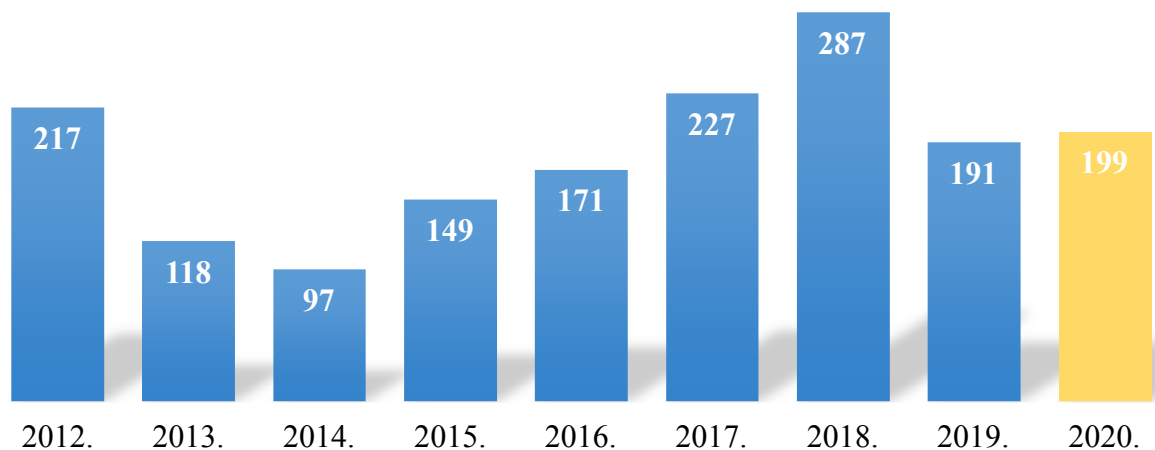
Jelzések száma a 2020. évben

Jelzőrendszeri tag	0-17 éves	18 év feletti	Összesen
Köznevelési intézmény	89	0	89
<i>ebből általános iskola</i>	<i>73</i>	<i>0</i>	<i>73</i>
<i>ebből óvoda</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	<i>16</i>
Szakképzési intézmény	17	0	17
Egészségügyi szolgáltató	25	28	53
<i>ebből védőnő</i>	<i>16</i>	<i>18</i>	<i>34</i>
<i>ebből kórház</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>16</i>
<i>ebből egyéb egészségügyi ellátó</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Állampolgár	3	2	5
Rendőrség	8	0	8
Önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, jegyző	2	0	2
Gyámhivatal	2	0	2
Szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi szolgáltatók	20	3	23
Összesen	167	32	199

Forrás: 2020. évi statisztikai és nyilvántartási adatok

A 2012-2014 időszakban a jelzések számának csökkenése volt megfigyelhető, a 2014. évben fordult a trend és jelentős emelkedés kezdődött, mely a 2018. évig kitartott. A 2019-es évben a jelzések száma jelentősen csökkent. A 2020. évben emelkedést vártunk a jelzések számban, ez azonban a koronavírus okozta járványhelyzet miatt nem jelentkezett.

Jelzések száma éves összesítésben 2012-2020 között.

Forrás: Éves statisztikai és nyilvántartási adatok

2.5. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszeri munka értékelése

A köznevelési és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények adták a jelzések 48%-át, ez kis mértékben (6%) csökkent az előző évhez viszonyítva.

A jelzések oka döntően továbbra is az *igazolatlan hiányzások*. Az igazolatlan hiányzások jelentős része az orvosi igazolások késedelmes vagy hiányos leadásából fakadt, jelentős részük egyszeri intézkedéssel, illetve alapellátásba vétellel kezelhető volt. Az igazolatlan hiányzások mellett megjelentek a nagyszámú, igazolt hiányzásról szóló jelzések, különösen a 2020/2021-es tanév őszi időszakában, a járványhelyzethez kapcsolódóan fordult elő, hogy néhány gyermek esetében a tanév sikeres teljesítését megakadályozó mennyiségű hiányzás halmozódott fel.

A jelzésekben felbukkan gyakori az *elhanyagolás* gyanúja, mely leginkább személyi higiénia hiányában, nem megfelelő öltözetben nyilvánul meg. Az egészségügyi veszélyeztetésen belül kell említeni azokat az eseteket, amikor a gyermek megfelelő kíséret nélkül érkezik az intézménybe, illetve a szülő alkoholos vagy egyéb pszichoaktív szer általi befolyásoltság érzetét kelti.

A *magatartási problémák* (13 jelzés 2020-ban) esetében az iskolán belül agresszió az egyik legfontosabb probléma. A magatartási problémákat a családi rendszer működési zavarának egyik fontos jelzőjének tekinthetjük. A *szülői együttműködés hiánya* általában más veszélyeztető tényezőkkel együtt fordul elő, a köznevelési intézmény nem tudja a szülőkkel a gyermeket érintő problémákat rendezni.

A **szakképzési intézmények** 17 alkalommal küldtek jelzést (ez csaknem azonos az előző évi jelzésszámmal), szinte kivétel nélkül rendkívül magas igazolatlan és igazolt hiányzásokról kaptunk értesítést. A hatékony intézkedést akadályozza, hogy a tanulók tisztában vannak a tankötelezettségi életkorral, így érdemben nehéz lehet rájuk hatni, a hiányzások nagy arányban vezetnek az iskolarendszertől való kieséshez, lemorzsolódáshoz.

A jelzések második legfontosabb forrása az **egészségügyi ellátórendszer**. Ezen belül kiemelendő a **védőnői szolgálat** tevékenysége, mely a legnagyobb arányban küld jelzéseket. A jelzések legnagyobb részben a várandóssággal kapcsolatosak, itt a *titkolt, gondozatlan vagy alulgondozott várandósság*, a *kiskorúság*, a *várandós környezetében fennálló szociális problémák* okán érkezik jelzés. A megszületett gyermekek esetében a *nem megfelelő gondozás*, *elhanyagolás* okán kapunk jelzéseket, de a *családon belüli konfliktusok*, *bántalmazás*, *életmódbeli problémák* is felmerülnek. A védőnői hálózaton keresztül is érzékelhetők a településen élő román állampolgárságú személyekhez kapcsolódó szociális problémák, egészségügyi ellátásra való jogosultság hiányában a teljes várandósság gondozatlan, a születés utáni időszakban a csecsemő egészségügyi ellátása is problémás.

A második legaktívabb egészségügyi jelzőrendszeri tag a **Bács-Kiskun Megyei Kórház** (16 jelzés 2020-ban). Nem csak kiskorúak, hanem a kórházból kikerülő nagykorú (főként idős) személyek kapcsán kapunk jelzéseket. A kiskorúak esetében az *egészségügyi elhanyagolás* a jelzések oka, ez legtöbbször az orvosi terápia mellőzésében, nem megfelelő betartásában nyilvánul meg. A nagykorú személyeknél az egyedül élő, nem gondozott vagy gondozást elutasító idős személyekről kapunk jelzéseket.

Továbbra is problémát jelent, hogy nem küldenek jelzést a háziorvosok, illetve házi gyermekorvosok, pedig a szakmai protokollok közvetlen jelzési kötelezettséget írnak elő számukra. A koronavírus okozta járványhelyzet a beteg-orvos személyes találkozásokat a telefonos kapcsolattartási formára változtatta, így a gyermekorvosoknak kevesebb lehetősége volt észlelni a veszélyeztetettséget. A védőnői szolgálat ezt a hiányosságot részben kompenzálja, ez azonban nem mentesíti az orvosokat a jelzési kötelezettség alól.

Egyéb egészségügyi intézménytől (pl. **orvosi ügyelet**től) 3 személyt érintően kaptunk jelzést 2020-ban.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma (8 db) az előző évhez képest csökkent, a jelzések *kiskorúak bűncselekményben való érintettségéről* szólnak, sajnos jellemzően elkövetői minőségben.

Az **állampolgári bejelentések** (5 db) esetében *bántalmazás, szülői életvitellel kapcsolatos jelzések* (pl. szenvedélybetegség, kiskorúak felügyelet nélkül hagyása) érkeznek, megjegyzendő, hogy a bejelentések egy része a kivizsgálás során megalapozatlannak bizonyul. Kis arányban van jelen jelzőként a települési önkormányzat (jegyző), más települések család- és gyermekjóléti szolgálatai. A járási család- és gyermekjóléti központ, illetve a gyámügyi feladatokat ellátó kormányhivatal részéről továbbított jelzések érkeztek az év során.

A jelzőrendszeri működésben hiányként jelentkezik, hogy létszámhiány miatt a településen nem működik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

2.6. Jelzőrendszeri és szakmaközi megbeszélések

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020-ban is tartott jelzőrendszeri értekezletet/szakmaközi megbeszéléseket. A járványhelyzethez kapcsolódó, személyes jelenétet korlátozó rendelkezések miatt 3 alkalmat tudtunk a megszokott keretek között, személyes jelenlét mellett biztosítani:

- Január 10. **Szerhasználat, addikció**
Kesjár Attila, *BKM Rendőr-főkapitányság*
- Augusztus 6. **Családon belüli erőszak**
Tót Szilvia, Kesjár Attila, *BKM Rendőr-főkapitányság*
- Október 9. **Iskolaőrség**
Tót Szilvia, *BKM Rendőr-főkapitányság*

További 3 alkalommal online megbeszélést kezdeményeztünk a jelzőrendszeri tagokkal, első sorban az aktuális problémákat, járványügyi helyzettel kapcsolatos ügyekben egyeztetve.

A jelzőrendszeri tagoknak minden alkalommal írásos meghívót küldtünk, az értekezletről emlékeztetőt és jelenléti ívet készítettünk. A szakmaközi megbeszéléseken állandó témát jelentettek a szakmát érintő aktualitások, illetve a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázattal kapcsolatos tájékoztatás.

Az Intézmény 2019. évi szakmai munkáját Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára dísztermében 2020. február 21-én tartott, „*Gyermekvédelemtől a felzárkózásig*” címmel megrendezett éves szakmai tanácskozásán mutatta be az Intézmény.

A jelzőrendszeri működés tapasztalatairól Meleg Sándor intézményvezető-helyettes, jelzőrendszeri felelős számolt be, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2019. évi tevékenységét Dr. Faragó Viktor szolgálatvezető mutatta be. Guttyán Ágnes és Földszin-Bognár Szilvia családsegítők esetek bemutatásával emelték ki a családsegítői munka egyes szakmai elemeit. A szakmai tanácskozáson került sor a „*Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” TOP-5.2.1 projekt addigi eredményeinek bemutatására. Az alkotóműhely tapasztalatairól Meleg Sándor intézményvezető-helyettes számolt be. Neichel Lászlóné családsegítő a szociális bérlakásokba költözőkkel végzett szociális munkát mutatta be, Bodáné Vörös Katalin védőnő a VELEM program tartalmát és célkitűzéseit ismertette a hallgatósággal. A tanácskozásra előadóként meghívtuk a programban részt vevő külső szakembereket, a bűnmegelőzési foglalkozások tapasztalatairól Tót Szilvia bűnmegelőzési előadó, a Kecskeméti Rendőrkapitányság munkatársa számolt be. A szülői kapcsolatépítő tréningről és a fiatalok kommunikációs tréningjéről Nádas Mária és Túri Máté, a Kommunikációs és Kapcsolatépítő Képző Központ Egyesület trénerei beszéltek, Karsainé Soós Katalin gyógypedagógus, mentálhigiénikus, családterapeuta pedig a mentálhigiénés és családterápiás foglalkozások tapasztalatai osztotta meg a hallgatósággal.

2.7. Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

A 2020. évi intézkedési terv tartalmazta a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretén belül tervezett feladatokat és az ezen túli intézményi feladatcsoport tartalmazta.

Az Intézkedési terv 26 problémakört nevesített, ezekhez konkrét feladatokat, célokat társított. A járványhelyzet ellenére az intézkedési tervben foglaltakat végrehajtottuk, egyes programok esetében az ütemezés módosítása vált szükségessé, más esetekben az eredeti célokkal összhangban álló helyettesítő programot valósítottunk meg.

2020. évi Intézkedési tervben foglalt feladatok és teljesülésük.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	Teljesült
2.	Közösségi tér működtetése	Helységhasználat szabályozott szervezése, lebonyolítása	Teljesült /COVID-19 miatt időszakosan lezárva/
3.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely	Teljesült /COVID-19 miatt átütemezve/
4.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	Teljesült
5.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Pszichodráma	Részben teljesült /4 alkalom COVID-19 miatt elmaradt/, helyettesítő programként a mentálhigiénés foglalkozás valósult meg
6.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje	Teljesült

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
7.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Teljesült
8.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	Teljesült /a 2020. évi Egészség hét ideje alatt/
9.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzés, közbiztonság javítását elősegítő program.	Részben teljesült /COVID – 19 miatt egyes foglalkozások csökkentett órászámban valósultak meg, ill. elmaradtak/
10.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Teljesült
11.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	Teljesült - terület bejárás 4 alkalommal - kukák biztosítása - szelektív zsákok osztása - ügyintézők segítése
12.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	Teljesült
13.	Egészségvédelem. Fog és szájjápolási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Részben teljesült - VELEM programban csoportos oktatások - egészségügyi csomagokban szájhigiénés termékek
14.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	COVID-19 miatt elmaradt, helyettesítő program: VELEM program egészségfejlesztő előadásai valósultak meg
15.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	Teljesült
16.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült
17.	Egészségvédelem A mellrák kérdésköre.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült /mammográfiai szűrővizsgálat teljesült/
18.	2019. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	Teljesült 2021.02.19. napján megtartásra került

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
19.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együtt-működésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Teljesült
20.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Teljesült
21.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Teljesült – /1. szakmaközi megbeszélés/.
22.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfó” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Teljesült
23.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszélyhelyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Teljesült
24.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Teljesült
25.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepe – Cipős doboz akció.	Részen teljesült /ajándékozás családlátogatásokkal teljesült, a Luca napi ünnepség elmaradt COVID – 19 miatt/
26.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Teljesült

Forrás: 2020. évi Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

3.1. Ellátottak száma és alapvető jellemzői

A 2020. évben **Lajosmizsén** a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 96 családot gondoztunk, mely összesen 271 főt foglalt magába, ebből 258 kiskorú gyermek. 158 gyermek volt alapellátásban, akik 59 családban éltek. 92 gyermeket gondoztunk a védelembé vétel keretében, ez 34 családot jelent. 3 gyermek, akik 3 családban élnek, az ún. családbafogadás hatálya alatt áll. Egyedülállóként gondozott, ún. „családsegítő” ügyfelünk a tavalyi évben 15 fő volt. A 2020. évben védelembé vételi kezdeményezéssel 17 család, azaz 25 gyermek vonatkozásában éltünk. Ezen felül 7 fő esetében tettünk javaslatot ideiglenes hatályú elhelyezésre.

Felsőlajoson a gondozásban lévők száma összesen 14 fő volt, mely 5 családot jelent, ebből a gyermekek száma 6 volt. A gondozott családok számában a 2019. évhez képest csökkenés figyelhető meg.

Gazdasági aktivitásukat tekintve az ellátásban részesülő családokban magas arányú a munkanélküliség és az inaktivitás. A gondozott személyek közül gazdaságilag potenciálisan aktív csoportokba tartozó személyeknek alig 50%-a foglalkoztatott, 30%-a álláskereső, és 20%-a inaktív státuszú. Az elmúlt években megfigyelhető volt a munkaerő-piaci aktivitás növekedése, ami pozitív hatást gyakorolt egyes szociális jellegű problémákra. Ugyanakkor továbbra is jelentős a mezőgazdasági idénymunkákból, alkalmi munkákból élők száma. Tapasztalataink szerint a kedvező munkaerő-piaci helyzet rövid távon az oktatással szemben ellenérdekeltté teszi a klienseket, hosszú távon viszont a szürke- és fekete foglalkoztatás, az alkalmi jellegű vagy rugalmas foglalkoztatási formák jelenléte kiszolgáltatott helyzetbe hozhatja a családokat.

Iskolai végzettségük szerint a szolgáltatást igénybe vevők döntő többsége alacsony képzettségű, a 14 év felettiek között a maximum általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 84%, a szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel, érettségivel, befejezett felsőfokú iskolai végzettségűek csak 16%-os arányban vannak jelen. A 14 éven felüliek körében az alacsony iskolai végzettség a szociális problémák fontos jellemzője. Az általános iskolát végzettek és a 8. osztálynál kevesebbet végzettek aránya a szociális problémával küzdők között felülreprezentált. A szürke vagy feketegazdaságban foglalkoztatott családok álláskeresői járadékra nem, vagy csak kevesen jogosultak.

A családszerkezetre vonatkozóan megállapítható, hogy magas (26%) a gyermeket/gyermeket egyedül nevelő szülők száma. Az egyedülálló nagykorú személyek aránya 7%, a gyermekes házastársak, illetve élettársak aránya 62%. A gondozott családok összetételében az előző évhez képest érdemi változást nem tapasztaltunk. A gyermekes családokban jellemzően 3 vagy több gyermeket nevelnek, a gondozásunkban lévő családok kb. 40%-a nagycsaládos. A családok 2/3-ban mindkét szülő jelen van, a gyermekeket a szülők közösen nevelik. A szociális problémák tekintetében továbbra is kockázati tényező a magas gyermekszám, illetve ha a szülő egyedül neveli gyermekeit.

3.2. Forgalmi és szolgáltatási adatok

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. évben is intenzív segítő tevékenységet folytatott, de a koronavírus okozta járványhelyzet miatt kliensforgalom csökkent. A családlátogatások száma az előző évi 57%-ára esett vissza, de jelentősen csökkent minden személyesen lebonyolított segítő tevékenység esetszáma az elmúlt évben. Emelkedett viszont a más szolgáltatáshoz való hozzáférést javító intézkedések, közvetítések száma.

A járványhelyzetre való tekintettel a kliensekkel való kapcsolattartást több ponton módosítottuk. A koronavírus miatt új elem volt az időpontfoglalás az ügyfelek számára, a személyes kapcsolattartást jelentős részben a telefonos kommunikáció váltotta fel, ami az év

második felében egyre gördülékenyebbé és hatékonyabbá vált. Jogszabálmódosítás alapján a hatóság a rendelkezésére bocsátott iratokból is hozhatott döntést, ezzel csökkent a hatósági tárgyalásokon a személyes részvételek száma. Az összesített tevékenységszám az elmúlt évben 1538 volt, mely a 2019. évi érték 60%-a.

Adományokkal, illetve a 2020. év decemberében tartott, ún. „ruhabörzéssel”, bútoradományokkal, a téli hideg időszakban élelmiszer kríziscsomagok összeállításával és kiosztásával Család- és Gyermejkölési Szolgálatunk továbbra is segítette a rászorulókat, különösen a téli és karácsonyi ünnepi időszak alatt. Együttműködve a Polgármesteri Hivatallal, Szolgálatunk 184 esetben segítette ügyintézés keretében a rászorulókat abban, hogy a téli tűzifához hozzájussanak. A települési önkormányzat tűzifa-támogatására bevezetett rendszere tapasztalataink szerint jól működik, a feladatok felosztása a szervezetek között megfelelő, a családsegítés és az önkormányzati munkatársak együttműködése példaértékű, a családsegítők a rászoruló felkutatásában és tájékoztatásában és a kapcsolódó ügyintézésben is jelentős munkát végeznek.

A 2016-2020. évi adatok áttekintése során megállapítható, hogy az egyes szolgáltatások iránti igény évről évre változik, mely tevékenységi forma felé mutatkozik nagyobb szükséglet. A 2020. évi tevékenység-számokra nagy hatással volt a járványhelyzet, ez várhatóan a 2021. évben is jelentkezni fog.

Szolgáltatási tevékenység adatai (alkalom)

Tevékenység	Tevékenység száma
Családlátogatás	541
Segítő beszélgetés	138
Tanácsadás	212
Segítségnyújtás ügyintézésben	94
Információnyújtás	120
Adománykövetítés	181
Esetkonzultáció	87
Esetkonferencia	19
Egyéni vagy csoportos készségfejlesztés	44
Jogi és szociális ügyekben segítségnyújtás	111
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	191
Közreműködés kapcsolattartásban	16
Tűzifa ügyintézés	184
Környezettanulmány	8

Forrás: 2020. évi KSH adatszolgáltatás módszertana alapján, 2020. december 31-i jelentési időpontra számolva, Lajosmizse és Felsőlajos településeket egybevéve.

3.3. Együttműködés a Család- és Gyermejkölési Központtal

Szolgálatunk az év folyamán 49 alkalommal tartott a Központ jelzőrendszeri tanácsadója és az esetmenedzserek részvételével esetkonferenciát, ebből 2 érintett Felsőlajoson élő családot. Az esetkonferenciákon az érintett családok és a meghívott szakemberek nagy részben megjelennek, ezáltal mindenki számára megfelelő, problémához illeszkedő megoldások szülehetnek. Rendszeresek voltak a Központ esetmenedzsereivel lebonyolított közös családlátogatások, folyamatosan megtörtént a kölcsönös tájékoztatás a gondozási folyamat kapcsán.

3.4. Szünidei gyermekétkeztetésben való részvétel

Intézményünk a tavalyi évben nem vett részt a Gyvt. 21. § (1) g) pontja szerinti szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában, a járványhelyzetre tekintettel ez a korábbi évektől eltérő módon zajlott. A Család- és Gyermejkölési Szolgálat munkatársai - a kiskorú gyermekek

ellátása érdekében - munkájuk során rendszeresen felhívják ügyfeleink figyelmét az étkezés igénybevételének lehetőségére, ügyintézés keretében pedig segítették az igénylést.

3.5. Luca-napi gyermekkarácsony

A járványhelyzettel kapcsolatos korlátozások érintették az Intézmény hagyományos Luca napi gyermekkarácsonyi ünnepségét. A rendezvényből a karácsonyi műsort törölni kényszerültünk, de az elkészült karácsonyi csomagokat az Intézmény munkatársai személyesen elvitték a családokhoz.

4. TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázati program megvalósulása

4.1. Alkotóműhely

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben a tanév rendjéhez igazodva, heti egy alkalommal tartottunk hátrányos helyzetű, döntően a szegregált területen élő gyermekeknek foglalkozást. A foglalkozásokban a szociális készségek fejlesztése, helytörténeti és roma kulturális ismeretek bővítése, illetve kreatív alkotó tevékenységeken keresztül a különböző szakmák és művészeti formák megismerése zajlik adott területen jártas szakemberek bevonásával. A foglalkozásokon hangsúlyosan megjelent az ön- és társismeret, a konstruktív kommunikációs és kapcsolati mintázatok, a koncentráció, tartós figyelem, érzelmi stabilitás fejlesztése a meglévő készségek, ismeretek felismerésével, felszínre hozásával és támogatásával.

A pályázati program szerint az alkotóműhelyt a 2019/2020. tanév II. félévében terveztük lezárni (2020. júniusi záró kiállítással), de a járványhelyzeti korlátozások miatt a műhelysorozat 2020 márciusában megszakadt. Az elmaradt programokat átütemeztük a 2020/2021-es tanév I. félévére, a foglalkozásokat november elején, az újabb korlátozások előtt teljesítettük, december közepén a Községi Házban kiállítást készítettünk, melyet a gyermekek és szüleik a járványügyi előírások betartása mellett megtekinthettek. A projektidőszakban összesen 81 alkotóműhelyes foglalkozás valósult meg. Célkitűzésünk szerint tanévenként 30-30 gyermeket szerettünk volna a programmal elérni, végül összesen 108 gyermek vett részt a foglalkozásokon. Egyesek velünk voltak csaknem az év összes alkalmán (sőt, a két tanévben folyamatosan), mások csak a sorozat egy-egy szakaszán tartottak velünk. Az alkotóműhely programjainak szervezésében és megvalósításában 16 szakember vett részt, a foglalkozások lebonyolítását az intézmény családgondozó munkatársai segítették.

4.2. Nyári gyermektáborok

A Gyvt. értelmében az Intézmény feladata a szabadidős programok szervezése, a 2020. évben ez a program szorosan kapcsolódott a TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázathoz. A nyári hónapokban, évi 2 turnusban, turnusonként 5 nap időtartamban, maximum 20 fő gyermeklétszámmal valósítottuk meg. A tábor vezetője Faragó Gyula volt, aki pedagógusként, edzőként nagy gyakorlattal rendelkezik a táborvezetésben. Hatékony módszereivel, motiváló erejével, gyermekközpontú hozzáállásával pedig sikeresen formálta a résztvevő gyermekeket. Munkáját egy fő szociális segítő (Neichel Lászlóné 2018-ban és 2019-ben, illetve Nagy Vivien 2020-ban) támogatta. Az egyes programok szervezésébe bekapcsolódtak a szociális szakmai munkát végző munkatársak, illetve önkénteseket is bevontunk.

A tábor programjain 2020-ban június 22-27. és június 29 – július 3. között 20-20 gyermek vett részt. A programok alapját a sport adta, ennek az egészségre gyakorolt kedvező hatása mellett kiemelendő a közösségi tevékenységhez szükséges készségek fejlesztése, szocializáció

támogatása. A délelőtti sportprogramoknak az elmúlt évekhez hasonlóan a *Lázár Bence Lajosmizsei Labdarúgó Sportcentrum* adott otthont.

A 2020. évben a programok között szerepelt a lajosmizsei Tűzoltóság felkeresése, *MagánZoo* (Felsőlajos) látogatása, a *Dechy Lovasfarmon* pedig kipórbálhatták a gyermekek a lovaglást. A program részét képezte a *Liza Aqua & Conference Hotel* nyílt medencéiben történő fürdőzés.

4.3. Szociális munka a projekt keretében

A program alapját a célterületen élőkkel végzett folyamatos szociális munka jelentette, ennek keretein belül pénzügyi, családszervezési és életvezetési tanácsadások, a hátralékok kezeléséhez kapcsolódó tanácsadás, a problémák feltérképezése, egyéni fejlesztési tervek készítése, felülvizsgálata és az abban foglaltak megvalósítása szerepelt. Ezeket a tevékenységeket egészítette ki, illetve támogatta a szociális munkások szupervíziója. A pályázat a lakosságszám alapján 5 szociális munkás munkáját igényelte, ez a pályázat teljes időszakában biztosított volt. A szociális munkások szolgáltatásai a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat ügyfélfogadási helyszínén (Egészség ház), illetve a Községi Házban voltak elérhetők, de munkatársaink sok időt töltöttek az akcióterületen is, személyesen felkeresve a családokat.

A Községi Ház átadását követően 2 fő szociális munkás részvételével kihelyezett ügyfélfogadást („jelenlét ügyfélfogadás”) biztosítottunk 2019 augusztusától hetente 2 alkalommal. Az ügyfélfogadások iránt az intézményi ügyfélfogadáshoz képest mérsékeltebb volt az érdeklődés. A többség továbbra is a „jól bevált” intézményi ügyfélfogadást vette igénybe, illetve a szociális munkásokkal találkozásra a családlátogatások és egyéb rendezvényekhez kapcsolódóan került sor. A kihelyezett személyes ügyfélfogadást a koronavírus járvány miatt életbe lépő veszélyhelyzeti előírások miatt 2020 tavaszán a veszélyhelyzet időtartamára, illetve 2020 őszén fel kellett függesztenünk, ezen időtartamok alatt az Egészség ház ügyfélfogadásán voltak elérhetőek a szociális munkások.

A pályázati felhívásnak megfelelően a szociális munkások a pályázat kezdetétől kiemelten foglalkoztak a szociális bérlakások lakóival. Közreműködtek az új lakók kérelmeinek ügyintézésben, a közműszerződések megkötésében, a bérleti és közműdíjakkal kapcsolatos fizetési kötelezettség megfelelő teljesítésében, a fellépő szociális problémák kezelésében. A pályázati program lezárásáig néhány késedelmes befizetéstől eltekintve a szociális bérlakásokban lakók esetében nem történt hátralék-felhalmozódás. A projekt keretén belül a lakóknak kukát biztosítottunk, a megrongálódott vagy eltulajdonított kukákat pótoltuk. A pályázat zárását követően a bérleti szerződésben foglaltaknak megfelelően az Intézmény Család- és Gyermejjóléti Szolgálatának családsegítői folytatják a támogató szociális munkát.

A segítő munka támogatására a program 162 órában szupervíziós lehetőséget biztosított, amely 2018 szeptemberétől a program zárásáig működött, összesen 35 alkalommal. Ezt a segítséget nem csak a szociális munkások, hanem egyéb szakemberek (pszicho-dráma csoport trénerai, védőnők) is igénybe vehették. A program szociális munkásai pedig az Emberi Erőforrás-fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretében speciális felkészítő tanfolyamon is részt vettek.

4.4. Törekvés a foglalkoztatás elősegítésére

Az Uniós és hazai foglalkoztatáspolitikai stratégiák is célként jelölik meg az elérhető legmagasabb foglalkoztatást, illetve minden társadalmi hátránnyal küzdő munkanélküli munkaerő-piaci részvételét. A munka egyik fő funkciója a jövedelemszerzés, ennek révén a dolgozó képes szükségleteit kielégíteni, gondoskodni családjáról, aktívan részt venni a társadalmi életben.

Az előkészítés során folyamatosan konzultáltunk partnereinkkel, 2018 februárjában pedig munkáltatói fórumot szerveztünk. A programban megteremtettük a lehetőséget a hiányzó általános iskolai évek (7. és 8. osztály) pótlására, illetve szakmát adó képzésen való részvételre. A kitűzött cél az volt, hogy 30 fő az általános iskolai tanulmányait fejezze be és további 20 fő szerezzon szakmát. A program indításakor kiderült, hogy a korábban képzési igényt jelző személyek (közel 40 fő) nem kívánnak részt venni a képzésben, 1 személy kezdte csak meg a képzést Újbóli toborzással több, mint 30 fő jelentkezett a képzésre, de a nagyfokú lemorzsolódás miatt az általános iskolai képzést le kellett állítani.

A képzések kapcsán észleltük a megvalósítás nehézségeit, elemezve a helyzetet, új célokat tűztünk ki, módosítottuk a programot, az erőforrásokat pedig átcsoportosítottuk olyan tevékenységekre, melyeket a célcsoport aktivitásával sikeresen meg tudtunk valósítani. Ennek megfelelően a képzési projektrészbe olyan, egészségügyi ismereteket adó programokat építettünk be, mint az elsősegély és a védőnői VELEM program oktatásai.

4.5. Törekvés a kora-gyermekkor, gyermekkor és formális oktatáson kívüli fejlesztésre

A program ezen pontjának célja a gyerekek iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok megszervezése volt, e téren három csoportos tevékenységet valósítottunk meg.

A **pszicho-dráma** egy feltáró és gyógyító, dinamikus pszichoterápiás módszer, első sorban a gyermekeket ért sérelmek (kortárs, családi sérelmek) feldolgozásában nyújt nagy segítséget. A pszicho-dráma foglalkozásokat két tanévben indítottuk el, 6 fő, közel azonos életkorú gyermekkel. tanévenként 25 alkalom, alkalmanként 2 óra időtartamban 2 fő tréner (Dr. Kemény Gabriella mentálhigiénés segítő szakember, pszichodráma és gyermekdráma vezető és munkatársa, Nagy Irén pedagógus) vezette a foglalkozásokat. A foglalkozás eredményeként a gyermekek viselkedésében számos pozitív változás volt tapasztalható, mérséklődtek a viselkedési problémák.

A második tanév tervezett megvalósítása 2020. márciusban az egészségügyi veszélyhelyzet miatt megszakadt. Az elmaradt 4 alkalom a 2020. szeptemberben már nem volt megvalósítható a köznevelési intézményeknek kiadott EMMI utasítás alapján. Az elmaradt foglalkozások forrásait egy hasonló profilú szakmai segítő tevékenységre, a mentálhigiénés foglalkozásra csoportosítottuk át.

A **szociális készségeket fejlesztő tréning fiataloknak** elsősorban a hátrányos helyzetben lévő gyermekek lemorzsolódásának megakadályozása, integrációs esélyeinek növelésére jött létre. A pályázati időszakban három korcsoportra indult önálló foglalkozás: a 15-18 évesek (középiskolások), a 11-12 évesek (5-6.osztályosok) és a 13-14 évesek (7-8. osztályosok) számára szerveztünk csoportot. Egy-egy tréning 8 alkalommal, 3 órás időtartamban, 2 tréner vezetésével történik. A foglalkozásokat iskolai idő után, hetente egyszer, lehetőleg azonos napon, azonos időben tervezzük, de a tanév rendjéhez alkalmazkodva ezt rugalmasan kezeltük.

A **kommunikációs és kapcsolatépítő tréning szülőknek** célja a kommunikációs készségek fejlesztése, ezáltal a gyermekneveléssel kapcsolatos készségek javítása. A tréning a konfliktuskezelés agressziómentes módszereinek megtanítását és a családon belüli helyes kommunikáció elősegítését helyezte középpontba. A foglalkozásokat 2 csoportban szerveztük meg, egy csoport 6 alkalommal, 5-5 órás időkeretben működött, csoportonként 16 fő részvételével. Csoportonként 12 órában volt lehetőség egyéni konzultációra is a trénerekkel. A tréning lehetőséget adott olyan magatartások kialakítására, melyek a szülői szerepben hatékonyabb működést tesznek lehetővé.

4.6. Egészségértést, egészségtudatosságot fejlesztő programok

A pályázati tevékenységek elemét képezték az **egészségtudatos magatartást elősegítő, ösztönző előadások**, melyeket változatos témákban szerveztünk meg. Három éven keresztül nyílt lehetőség dr. Márton Rozália doktornő vezetésével az elsősegély alapjainak elsajátítására, az ismeretek elmélyítésére, a pályázat keretében tartott előadást dr. Orosz Enikő, Győrfi Pál, dr. Presenszky Szilvia és Meleg Sándor az egészséges életmód egy-egy területéről.

Egészségügyi programkínálatunk alapját az **egészségügyi szűrések, vizsgálatok, állapotfelmérések** adták. A szűrőprogramok tekintetében Intézményünk működésében a kiterjedt és hatékony programoknak hagyománya van, a szűrőprogramok iránt évről évre egyre nagyobb érdeklődést tapasztalunk. A vizsgálatok fókuszát azok a népbetegségek adták, melyek napjainkban a legnagyobb arányban felelősek a megbetegedésekért és halálozásokért. A 3 évben összesen 12 típusú szűrővizsgálatot szerveztünk. A pályázati időszakban összesen 1 433 szűrést végeztek a közreműködők.

A projekt erőforrásaira és az Intézmény dolgozóinak szaktudására építve 2019-ben a fiatalkorúak körében jelentkező várandósság, illetve a hátrányos helyzetű személyek körében súlyos szociális problémákkal társuló várandósság kezelésére stratégiát alkottunk. Az ún. **VELEM program** főbb elemei voltak

- kiscsoportos és egyéni oktatás, illetve tanácsadás a védőnők bevonásával, mely kiterjed a személyi higiénia, a szexuális egészség több területére, beleértve ebbe a korszerű fogamzásgátlást is,
- személyes higiéné fejlesztésére csomagok kiosztása,
- fogamzásgátló készítmény hozzáférhetőségének biztosítása.

A csoportos foglalkozásokat 70 órás időkeretben a felső tagozatos iskolás fiatalokra fókuszálva szerveztük meg, összesen 208 gyermek kapott életkorának megfelelő, tematikusan bontott tájékoztatást, kortárs csoportban, integrált formában. Másik fő megvalósítási forma az egyéni - családi tanácsadás volt, melyben 200 óra időkeretben egy-egy személy, vagy család (pl. édesanya lányával) kaphatott szakszerű tájékoztatást, ezen összesen 177 személy vett rész. Lehetőség volt ingyenes fogamzásgátló igénylésére is, ebben a szociális munkások és a védőnők a településen rendelő nőgyógyász szakorvos, Dr. Kosztelny Iván és Dr. Bíró Balázs bevonásával tájékoztatták és támogatták a családokat, a program zárásig 18 személy lépett be a programba.

A COVID-19 járványidőszakban pedig önállóan kézfertőtlenítőket osztottunk, május hónapban 5 nap alatt 95 család 320 db szórófejes kézfertőtlenítőt kapott, emellé a kézmosásról szóló tájékoztatókat is csatoltunk, az iskolában végzett csoportos oktatások kiemelt témája volt a kézmosás, ami a fertőzés elleni védelem egyik legfontosabb eszköze.

A prevenciós szemléletű programban egészségügyi csomagokat állítottunk össze fiúk és lányok részére, ebbe személyi higiénés termékek, fogápolási eszközök, tájékoztató kiadványok és kézfertőtlenítő, került. A csomagot az egyéni és csoportos védőnői oktatások, illetve a Női egészségnap keretében juttattuk el a fiatalokhoz, összesen 224 csomagot vettek át a gyermekek.

Kiemelt figyelmet fordítunk a **környezet-tisztaság** igényének a felkeltésére, a közterületek, önkormányzati területek hulladék mentesítésére, az összegyűjtött hulladék elszállítására, lakossági fórumok és a szociális bérlakásoknál lakógyűlések megszervezésére az infrastrukturális beruházás figyelembevételével. A projekt forrásaiból összesen 20 db kuka jutott a célterületen élőkhez, segítettük a hulladékszállítási szerződések megkötését is. Több alkalommal tartottunk környezettisztasági akciónapot, közösségi szemétszedést, illetve az önkormányzattal együttműködve területi bejárásokat végeztünk.

Mentáhiigiénés és családterápiás foglalkozások keretében Karsainé Soós Katalin gyógypedagógus, logopédus, családterapeuta szakember tartott foglalkozásokat. Tevékenységének célja az volt, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik szakmai segítséggel működésükben megerősödjének. 270 óra időtartamban 56 személy (többségében gyermek) vette igénybe a segítő foglalkozást.

4.7. Szolgáltatáshoz való hozzáférés javítása

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása projektünk szintén alapvető célkitűzése volt. A mindennapi életben rendkívül szerteágazó az intézendő hivatalos ügyek köre, sokaknak okoz problémát az eligazodás az ügyintézési folyamatokban, problémákat okoz a folyamatosan változó jogszabályi környezet. Ennek keretén belül több, a problémákhoz kapcsolódó tájékoztatás, tanácsadás volt elérhető. A projekt szociális munkásai az egyes ügyintézésekhez szükséges nyomtatványok kitöltésében, levelek megírásában is segítséget nyújtottak, jogász végzettségű munkatársunk, dr. Faragó Viktor részéről pedig jogi ügyekben is kérhettek tanácsot az ügyfelek, ezt a szolgáltatásunkat 188 személy vette igénybe és 344 alkalommal, 404 óra időtartamban.

4.8. Bűnmegelőzési programok

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben több célcsoportra terveztünk foglalkozásokat. 2019-ben megvalósult az idősek bűnmegelőzési felvilágosítása, a pedagógusok számára tartott előadások, megkezdődött az ovizsaru program és jelzőrendszerben működő szakemberek képzése (a 3 havonta megszervezett szakmaközi megbeszélésekhez kapcsolódóan) pedig a 2020-as évben folytatódott.

A koronavírus járvány sajnos több programrész megvalósítását megghiúsította, az óvodai és iskolai prevenciós foglalkozásokat csak részben tudtuk lebonyolítani, az akcióterületen élő szülők számára tervezett programot pedig törölnünk kellett, az eredetileg 130 órára tervezett programsorozatból 76 órát tudtunk lebonyolítani, a fennmaradó forrásokat a projekt más tevékenységeire (pl. mentáhiigiénés foglalkozás) csoportosítottuk át.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységet erősíti, hogy a Szolgálat szakmaközi megbeszélésein a helyi rendőrőrs munkatársai rendszeresen részt vesznek, így lehetőség nyílik az aktuális problémák megbeszélésére. A bűnmegelőzéssel kapcsolatban továbbra is kiemelő a szerhasználat kérdése, mely egyre nagyobb problémát jelent.

A 2020. évben (részben a projektben kapott szakmai információknak köszönhetően) egy kiskorú esetében sikeresen megszerveztük és támogattuk egy drogrehabilitációs terápiát, illetve a családsegítő és a RÉV szenvedélybeteg-segítő szolgálat együttműködésben kíséri a családot és a kiskorút.

4.9. Pályázati összefoglaló

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projekt tevékenységei 40 hónapon át valósultak meg. A program célcsoportja a család-és gyermekjóléti szolgáltatás szempontjából is hangsúlyos lakosságrész volt. A program tevékenységei hatékonyan támogatták a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai céljait, segítették annak tevékenységeit a problémák kezelésében és megelőzésében is. A program teljes bemutatására a beszámoló keretében nincs lehetőség, bővebben a projekt záró kiadványában és záró szakmai beszámolójában található információ.

5. Tapasztalatok

5.1. A veszélyeztetettség és szociális problémák általános tényezői

A gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása során szinte minden esetben összetett okrendszerrel beszélhetünk, ebben megjelenik egy-egy kiemelhető veszélyeztető tényező, ugyanakkor számos más oki tényező kell ahhoz, hogy tényleges veszélyeztető helyzet alakuljon ki. A 2020. évben a veszélyeztető tényezők alapvetően nem változtak, a hangsúlyokban tapasztaltunk eltolódásokat.

Demográfiai típusú veszélyeztető tényezők: az emberi életútban két kritikus időszak van, mely a szociális problémáknak való kitettség jelentős kockázatával jár: a gyermekkor és az időskor. A helyi tapasztalatok ezzel összhangban állnak, az év során jelzésben érintett személyek döntő többsége 18 évnél fiatalabb. A nagykorú személyekkel kapcsolatos jelzések részben a várandóssághoz, részben pedig az időskorhoz kapcsolódnak, e korcsoportban az egyedüllét, a demencia, az önellátó képesség elvesztése jelent problémát. Nehézséget jelent, hogy az idősök körében sokszor a problémák belátása korlátozott, így a segítségnyújtást olykor nem fogadják el.

A veszélyeztetett személyek, családok esetében sok esetben megjelenik az *anyagi erőforrások elégtelensége*, a magas inaktivitás és alacsony foglalkoztatottság a szülők körében, ebből fakadóan jellemző a munkajövedelmek hiánya, a szociális ellátásokra utaltság magas foka. A járványhelyzet során tapasztaljuk, hogy sok család foglalkoztatási helyzete romlott vagy vált bizonytalanná. Időseknél az alacsony nyugdíjjövedelem jelent kockázatot, különösen azon esetekben, ahol az idősnek nem volt kellő jogosultsági ideje vagy a háztartás gazdálkodásában az elhunyt házastárs nyugdíja volt a fő bevételi forrás.

A szociálisan hátrányos helyzetű lakosság a foglalkoztatás szempontjából gyakran kiszolgáltatott és sérülékeny. A napi bejelentésre épülő foglalkoztatás bizonytalan élethelyzetet eredményez, sokszor csak az idényjellegű foglalkozás időtartama alatt rendelkezik a család megfelelő jövedelemmel.

A helyzetet rontja, hogy a családoknál *rögzült, transzgenerációs mintázatok* jöttek és jönnek létre, mely a társadalmi integrációs folyamatokat gátolja. Ez a jelenség a köznevelési intézményekben is probléma, hiszen a rendszeres iskolába járás, a tanulmányok befejezése, a szakmaszerzés tekintetében ez szintén problémát jelent. Több esetben tapasztaltuk, hogy a rövid távon megszerezhető jövedelemmel szemben a tanulás, az iskolai aktivitás, a szakmaszerzés nem jelent motivációt, annak hosszú távú hozadékait a családok nem képesek felmérni. Ennek eredménye az *alacsony iskolai végzettség*, mely a munkaerő-piacon és a társadalmi részvételben is jelentős hátrányt jelent. Ennek a mintázatnak az átalakítása a szociális szakma jelenlegi ismeretei szerint csak generációs távlatokban gondolkodó, intenzív, családok életében stabil pontként jelen lévő szociális segítségnyújtással lehetséges.

A *korai iskolaelhagyás* mellett fontos tényező, hogy a mai korban elengedhetetlen a folyamatos tanulás, ugyanis a korábban megszerzett ismeretek rugalmas alkalmazása, fejlesztése és bővítése a társadalmi részvételhez elengedhetetlenek. Ez a szociálisan hátrányos helyzetű családoknál szintén probléma, az *ismeretek bővítésének hiánya* pedig rögzíti az alacsony munkaerő-piaci státuszt, ami a jövedelemszerző képességet is minimalizálja.

A járványhelyzet kapcsán látható, hogy a gyermekek tanulása is problémás. A családi háttér a hátrányos helyzetű családokban nem képes megfelelő támogatást nyújtani, a digitális eszközök hiánya mellett az alapvető tanulási kompetenciák és a digitális eszközök megfelelő használatának elsajátítása is hiányzik. A családok jelentős részénél van már valamilyen

okoseszköz (pl. telefon), de a használat jellege teljesen eltér a digitális oktatás igényeitől, ez pedig jelentősen megnehezíti a tanulási feladatok végrehajtását. Az otthoni oktatáshoz szükséges feltételek sok helyen hiányoznak. Mivel a hátrányos családok jelentős része bizonytalan foglalkoztatási helyzetű, az otthoni gyermekfelügyelet egyértelműen rontja a család megélhetési esélyeit, sokan nem jogosultak semmilyen álláskeresési juttatásra.

Nem ismert azon gyermekek száma, akiknél a digitális eszköz, illetve az internethez való hozzáférés hiánya akadályt jelentett a tanulásban. A rászoruló gyermekhez a tananyag fénymásolt formában jutott el, ez a rendszer azonban nem minden esetben működött megfelelően. Hasznos segítség lett volna, ha a gyermekek számára rendelkezésre áll olyan tanulópont az iskolában, ahol legalább időszakosan, kiscsoportos vagy egyéni formában, a védekezési szabályok betartása mellett, pedagógus támogatásával tanulhattak volna.

A szociális ellátásokhoz való hozzáférésben problémát jelent az *ügyintézésben való járatlanság*, az információ-hiány, a szükséges benyújtandó dokumentumok hiánya, ezekben az esetekben a munkatársak komoly erőforrásokat igénylő előkészítő tevékenységet folytatnak, mely a tájékoztatástól a hiányzó dokumentumok beszerzésén keresztül a beadványok elkészítésében való aktív segítségnyújtásig terjed. Jelen van az analfabétizmus, illetve még ennél is bővebb körben a funkcionális analfabetizmus is. Az ügyintézésekkel kapcsolatban belátható időn belül problémaforrás lesz a digitális kompetenciák hiánya, a járványhelyzet is felgyorsította azokat a folyamatokat, melyek az elektronikus ügyintézés szerepét jelentősen növelik.

A rossz szociális helyzethez kapcsolódnak a különböző *életviteli problémák*. A pénzkezelési ismeretek hiánya a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A megkapott ellátások a korábbi időszakok hiányainak fedezetére szolgálnak, így az adott hónapra ismételt hiánnyal indul a család. Találkoztunk azokkal a jelenségekkel is, amikor a kiadott javakat egymástól eltulajdonítják, egyesek eladják. A jövedelmi szegénységhez gyakran társul a *pénzkezelési ismeretek, készségek hiánya*: a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A rövid távú túlélési stratégiákból következő életvitel nem egyeztethető össze a mai társadalomban való eredményes működéshez szükséges, legalább több éves távlatban gondolkodást feltételező viselkedéskultúrával.

A kortárs csoportok hatása különösen a felső tagozatos – középiskolás korosztályban magas, a nem megfelelő környezet számos veszélyeztető helyzetet (lemorzsolódás, korai várandósság, szerhasználat, bűnelkövetés vagy áldozattá válás) eredményezhet. A rossz kapcsolati hálózat a kutatások alapján erőteljesen korlátozza a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, gátolja a „kitörést” még azokban az esetekben is, amikor az egyén akaratlagosan tesz az előrejutásért. Ebben a közegben fontos az integrált szemléletformáló programok megvalósítása.

Sok családban jellemzőek a *szenvedélybetegségek*, egészen fiatal korban megjelenik a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a gyógyszerfüggőség, illetve nagymértékben terjed az egyéb pszichoaktív szerek használata. Ez utóbbi esetében a kínálat szakemberek számára is nehezen követhetően változik, az olcsó, de rendkívül egészségkárosító szerek elsősorban a szegényebb társadalmi csoportok között nyertek teret. Ezek beszerzése elsőbbséget élvez, mindennel szemben, ezt sokszor a gyermekek ellátása szenvedti meg, a fiatalok fogyasztók esetében a tanulmányok elhanyagolása, a bűnelkövetővé, vagy áldozattá válás mind jelentős kockázattal van jelen. A pszichoaktív szereket sok esetben legálisan beszerezhető összetevőkből készítik el, így a rendőrség hatékony beavatkozása nem lehetséges, más hatósági intézkedés is csak közvetetten tud a problémára reagálni.

A *szocializáció zavarai* sokszor generációkon átívelnek, ezek a problémák alapvetően a családi működést károsítják, a gyermeknevelés eredményességét rontják, magas a családon belüli konfliktusok száma, ez sokszor bántalmazásba fordul át. A bántalmazott személy védelme különösen nehéz, ha kapcsolati függőség áll fenn, hiszen a bántalmazást követően maga a bántalmazott tér vissza a kapcsolatba, és a védelme érdekében tett intézkedésekben sem együttműködő.

A jövedelmi szegénységhez kapcsolódik a *lakhatási szegénység* jelensége. Az ingatlanpiaci helyzet néhány év alatt rendkívüli módon emelte a településen is az árakat, az alacsony jövedelmű családok számára elérhetetlenné teszi az elfogadható minőségű lakhatást. A saját ingatlanok karbantartása, fejlesztése szintén nehézségekbe ütközik, az önerőből elvégzett tevékenységek sokszor a bentlakókra is veszélyt jelentenek. A hátrányos helyzetű családok számára az állami támogatási programok nehezen elérhető, azoknak ugyanis feltétele a stabil foglalkoztatás.

A hátrányos helyzetű csoportoknál emiatt nagy arányban van jelen a szívdességi lakáshasználat, ami rendkívül instabil helyzetet jelent a családnak, de a bérelt ingatlanokban sem jobb érdemben a helyzet. A megfizethető árszinten csak a komfort nélküli, alacsony komfortfokozatú, leromlott állapotú ingatlanok maradtak, illetve az érintettek csak a tanyavilág mélyén tudnak letelepedni, ahol a közszolgáltatások elérése nehézkes, a szociális ellátórendszer is csak alacsony hatósággal képes nyomon követni a történéseket.

Összefoglalva a jelzőrendszeri tagok által is megjelölt, s a Szolgálat munkatapasztalata alapján is azonosítható, veszélyeztetettséget előidéző okokat, körülményeket a gondozásban lévő ügyfelek esetében a legfontosabbak:

- anyagi problémák (alacsony foglalkoztatottság, tartós (rögzült) inaktivitás, alacsony szintű munkajövedelem, szociális ellátásokhoz való alacsony hozzáférés),
- szülők alacsony iskolázottsága (8 általános vagy annál kevesebb befejezett iskolai osztály),
- rossz lakhatási körülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, leromlott állag, gettósodott városrészek, rendezetlen lakhatási viszonyok, hulladékfelhalmozás),
- életviteli problémák (szenvedélybetegségek: cigaretta, alkohol, szerhasználat, egyéb devianciák, generációkon átívelő szocializációs zavarok hiánya, értékek devalválódása)
- családi problémák (párkapcsolati problémák, gyakori konfliktusok, kapcsolati erőszak), kiemelendő a fiatalkorúak korán létesített életvitelszerű együttélése, korai gyermekvállalás,
- egészségügyi problémák (diagnosztizálatlan és kezeletlen krónikus megbetegedések, szenvedélybetegségekből fakadó egészségkárosodások, mentálhigiénés és pszichiátriai problémák, rendezetlen társadalombiztosítási jogviszonyból fakadó hátrányok, elhanyagolásból fakadó egészségkárosodások).

A településen jelentős lakosságszámú szegregátum és egy kiterjedt szegregációval veszélyeztetett terület található. A helyi adatok alapján a szegregált terület lakossága az elmúlt egy évtizedben közel megduplázódott, miközben a település összlakosságának a száma gyakorlatilag stagnál. Ez alapján a szociális nehézségekkel küzdő lakosság száma és aránya is emelkedőnek mondható. A szociális problémák kihatnak a gyermekekre is, a családi problémákat sok esetben a gyermekekre vonatkozó jelzéseken keresztül észleli az ellátórendszer. A hatékony beavatkozás nagy erőforrásokat igényel, a gondozási folyamat akár évekig is eltarthat.

Tapasztalataink szerint a hatósági intézkedésben érintett személyek számánál kis arányú az intézkedés megszüntetését eredményező javulás. A védelembe vétel sok esetben tartós, jó

esetben bár a veszélyeztető helyzet megszűnik, a család az alapellátás keretében gondozható tovább. Ezt azonban sokszor újbóli védelembe vétel követi. A Szolgálatunk gondozásából való kikerülés sokszor csak a család elköltöztetésével vagy a nagykorúság elérésével (illetve a tankötelezettség lejártával) történik meg.

6. Pénzügyi-gazdasági adatok

A 2019. évi LXXI. törvény Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről 3 780 000 forint/számított létszám/év fajlagos finanszírozást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak. Ez alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat bevétele 2020. évben 9 828 000 Ft volt. A szakmai dolgozók után szociális ágazati összevont pótlék volt igényelhető. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe, térítési díjbevétele a szolgálatnak nincs.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában az összes kiadás 49 489 397 Ft, kiadásainak döntő többségét (87%-kát) a személyi jellegű kiadások tették ki. A személyi kiadások tekintetében a garantált bérminimum összegének 8%-os emelkedése a meghatározó, az EMMI 2020. februári bejelentése alapján a teljes évre 14 % ágazati béremelés történt nő január elsejei, visszamenőleges hatállyal a szociális szférában, ez magába foglalja a bérminimum emelkedést és a szociális ágazati bértábla korrekciójával valósult meg.

A szociális hozzájárulási adó pedig 2020. július 1-től 2%-kal csökkent, ez az év második felében kis mértékben csökkentette a személyi kiadásokat. Az illetmények és járulékaik összesen 42 877 942 Ft-ot, a dologi kiadások 6 322 847 Ft-ot, a beruházások 288 608 Ft-ot tettek ki.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok és feladatok meghatározása

7.1. Koronavírus helyzettel kapcsolatos célok, feladatok

A járvány miatt sok család nehéz élethelyzetbe került, részben a munkahelyük elvesztése, vagy éppen a gyermekük napi felügyeletének megoldása miatt. Beszűkült az egyes közszolgáltatók és a családok közötti kapcsolat, különösen a személyes kapcsolattartás, így számolni kell a veszélyeztető élethelyzetek rejtve maradásával.

A járvány helyzet soha nem látott kihívások elé állította a jelzőrendszert – a régi problémákat újszerű módon kellett megoldani, ehhez csatlakoztak eddig nem tapasztalt problémák. Mivel a járványhelyzet a 2021. évben is fontos szerepet fog játszani a veszélyeztetettség észlelésében, így szükségesnek tartjuk a jelzőrendszeri tagok között az intenzív párbeszédet és tapasztalatcserét a veszélyeztető élethelyzetek minél hatékonyabb felderítése érdekében.

7.2. Jelzőrendszerrel kapcsolatos feladatok

A szolgálat jövőjére vonatkozóan elengedhetetlen a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, a közös munka továbbfinomítása, kompetenciák és stratégiák egyeztetése. A jelzőrendszeri munka esetében törekszünk a preventív kockázat-felderítést a szakmai munka fókuszába helyezni, amennyire a jelzőrendszeri munka jogi és szakmai keretei ezt lehetővé teszik. A korai szakaszban feltárt veszélyeztető tényezők kezelése potenciálisan a későbbi, komolyabb beavatkozást igénylő problémák kialakulásának kockázatát csökkenti. Törekszünk a veszélyeztető tényezők mögötti összefüggések mélyebb megértésére, ez ugyanis a választ és a prevenciós munkát is segíti.

A jelzőrendszeri szakmaközi megbeszéléseken törekszünk hasznos elméleti és gyakorlati ismereteket átadó előadók meghívására, az aktuális problémák szerint meghatározott tematika mentén. A jelzőrendszeri adatok alapján folytatjuk a szociális problémákra fókuszáló helyi stratégia-alkotási és megvalósítási folyamatot.

7.3. Óvodai és iskolai szociális segítség

A jelzőrendszerben hiányosságként említhető, hogy az óvodai-iskolai szociális segítség, amelye 2018. szeptember 1-től biztosítandó a köznevelési intézményekben. Az ellátási területen működő köznevelési intézmények alapján 1 fő óvodai-iskolai szociális segítő jelenléte indokolt, ezt azonban a Család- és Gyermekjóléti Központ létszámbeli hiány miatt nem tudja biztosítani. Ez a hiányosság negatívan hat a települési gyermekvédelmi munkára, ezért javasoljuk, hogy a történjenek intézkedések ennek a hiányosságnak a pótlására.

8. Zárszó

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nagy elhivatottsággal, szakmai tudásuk legjavát adva, a vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok ismeretében tevékenykednek a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, intézményekkel és civil szervezetekkel együttműködve a gyermekek jogainak érvényre juttatása, érdekeik védelme, szükségleteik biztosítása érdekében. Ezen gondolatokat a jövő nemzedékéért érzett felelősségtudat vezérli.

A munkánkhoz adott segítséget valamennyi közreműködőnek és segítőnek ez úton tisztelettel megköszönjük.

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV2021

Lajosmizse Város Önkormányzata
Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális
Intézményének Helyi Jelzőrendszeri
Intézkedési Terve Lajosmizse és Felsőlajos
települések vonatkozásában

Tartalomjegyzék

I.	<u>JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE</u>	36
II.	<u>JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI</u>	36
III.	<u>2020. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE</u>	38
IV.	<u>JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA</u>	41
V.	<u>2021. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK</u>	41
VI.	<u>MELLÉKLET</u>	42

I. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § (1) k) pontja alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően, minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatást nyújt az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához, illetve összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.

II. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI

A jelzőrendszeri tagok beszámolóit 2021 januárjában formailag egységesen online formában kértük, melyet a jelzőrendszeri tagok részünkre megküldtek. A COVID 19 helyzetre való tekintettel a beszámolóban kértük a jelzőrendszeri tagokat, hogy jellemezzék, a koronavírus okozta válsághelyzet hogyan és milyen módon befolyásolta a munkájukat. A beszámolókból megjelent, működés szempontjából fontos észrevételek a következők voltak:

- sok család került nehéz élethelyzetbe, például a munkahelyük elvesztése miatt, vagy a gyermekük napi felügyeletét illetően,
- a szülőkkel való kapcsolattartás lehetőségei lecsökkentek. Családi programokat, szülői értekezleteket nem lehetett tartani,
- online kapcsolattartás jelenleg is működik, valamint lehetőség van személyes találkozásra is, előre egyeztetett időpontban, a megfelelő óvintézkedések betartása mellett,
- a köznevelési intézmények beszámolója szerint a karantén ideje alatt nem volt rálátásuk a családokra,
- az iskola részéről ötletként felmerült, hogy hasznos lett volna a Gyermekjóléti Szolgálat részéről tanulópont kialakítása,
- az egészségügyi szolgáltatóknál kevesebb személyes találkozás volt a betegekkel, a kapcsolattartás a kiadott szakmai protokolloknak megfelelően áttolódott a telefonos kapcsolattartás felé.

A jelzőrendszeri beszámolókból megjelölt kiemelkedő problémák alapvetően a korábbi években jelzettekkel azonosak voltak:

- iskolai hiányzások magas száma, melyek vizsgálata gyakran további veszélyeztető tényezők felderítését eredményezik (igazolt és igazolatlan hiányzások). A 2021. évben a jelzésekben leggyakrabban előforduló problémakört továbbra is az iskolai és óvodai hiányzások jelentik.
- elhanyagolás, ápolatlanság, személyi higiénia hiányosságai, iskolai felszerelés hiányosságai.
- szülői együttműködés elégtelensége, olykor teljes hiánya.

- szenvedélybetegség, szerhasználat a családban, egyéb életviteli problémák, rossz szociális körülmények,
- családon belüli konfliktusok, erőszak, bántalmazás, gyermekek közötti agresszió,
- új elem a szülők pszichiátriai megbetegedése, illetve válsághelyzetbe kerülése,
- szülői együttműködési hiánya az iskoláknál, a köznevelési intézménnyel való kapcsolattartás hiánya, magatartási és tanulási zavar gyermekeknél,
- rendőrség részéről kiskorúak bűncselekmény és szabálysértések elkövetése.

A 2020. évi tevékenységről szóló beszámolóban új problémák megjelentek, mint pl.: a digitális oktatásra történő átállás az iskolákban, új elem a pszichiátriai megbetegedések és a családon belüli konfliktusok egymáshoz való viszonya.

A jelzőrendszeri beszámolóban a veszélyeztető tényezők súlyosságának értékelésére kértük a tagokat, az 5 fokozatú skálán a leg súlyosabb veszélyeztető tényezőnek az alábbiakat értékelték:

- szülők, család életvitele,
- kiskorú várandóssága,
- szülői együttműködés hiánya,
- magatartás vagy tanulási zavar,
- munkanélküliség a szülőknél,
- tankötelezettség elmulasztása,
- gyermek elhanyagolása (ruházat, ételmezés, higiénia),

A legkisebb problémának az alábbiakat jelölték meg:

- kortárs csoport negatív hatása,
- egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés,
- szülő(k) betegsége (akadályozza a gyermek ellátását),
- gyermek beilleszkedési nehézsége,
- gyermek tartós betegsége, fogyatékossága.

Az értékek alapján feltételezhető, hogy a magas pontszámú problémák erősen jelen vannak, illetve ezek kezelése fokozott terhelést jelent a jelzőrendszeri tagok intézményeire, szakembereire. Az alacsony pontszámúak esetében a kisebb előfordulási gyakoriság, illetve létező kezelési rutinok állhatnak a háttérben.

A jelzőrendszeri munka értékelése az éves szakmai tanácskozáson, 2021. február 19-én megtörtént, a tevékenység átfogó bemutatása az éves Gyermekvédelmi beszámolóban történik meg.

III. FEJEZET

2020. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE

A 2020. évi Intézkedési tervben foglalt intézkedések megvalósulása a probléma, a tervezett intézkedés és annak teljesülése vonatkozásában.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	Teljesült
2.	Közösségi tér működtetése	Helységhasználat szabályozott szervezése, lebonyolítása	Teljesült /COVID-19 miatt időszakosan lezárva/
3.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely	Teljesült /COVID-19 miatt átütemezve/
4.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	Teljesült
5.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Pszichodráma	Részben teljesült /4 alkalom COVID-19 miatt elmaradt/, helyettesítő programként a mentálhigiénés foglalkozás valósult meg
6.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje	Teljesült
7.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Teljesült
8.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	Teljesült /a 2020. évi Egészség hét ideje alatt/
9.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Részben teljesült /COVID – 19 miatt egyes foglalkozások csökkentett óraszámban valósultak meg, ill. elmaradtak/
10.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Teljesült

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
11.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	Teljesült - terület bejárás 4 alkalommal - kukák biztosítása - szelektív zsákok osztása - ügyintézés segítése
12.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	Teljesült
13.	Egészségvédelem. Fog és szájpótlási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Részben teljesült - VELEM programban csoportos oktatások - egészségügyi csomagokban szájhigiénés termékek
14.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Nem teljesült /COVID-19 miatt elmaradt/
15.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	Teljesült
16.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült
17.	Egészségvédelem A mellrák kérdésköre.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült /mammográfiai szűrővizsgálat teljesült/
18.	2019. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	Teljesült 2021.02.19. napján megtartásra került
19.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együtt-működésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Teljesült
20.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Teljesült
21.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Teljesült – /1. szakmaközi megbeszélés/.
22.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfo” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Teljesült

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
23.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Teljesült
24.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Teljesült
25.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepségek – Cipős doboz akció.	Részben teljesült /ajándékozás családlátogatásokkal teljesült, a Luca napi ünnepség elmaradt COVID – 19 miatt/
26.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Teljesült

IV. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA

A jelzőrendszeri működés hatékonyságának növelésére az intézmény részéről a 2021. évben az alábbi intézkedéseket tervezzük:

- jogszabályok és szakmai szabályozók változásainak nyomon követése, alkalmazása;
- a veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzések szakmai szabályzóknak megfelelő kezelése;
- szoros együttműködés a járási család - és gyermekjóléti központtal;
- jelzőrendszeri együttműködés elősegítése a szakmaközi megbeszéléseken.

V. FEJEZET

2021. ÉVI CÉLKITÚZÉSEK

Az intézmény 2021. évi Intézkedési terve tartalmazza a projektek keretein és az intézményi feladatellátáson belül megvalósuló feladatokat, tevékenységeket, eseményeket. Az egyes tevékenységek az 1. számú mellékletben kerülnek bemutatásra.

Lajosmizse, 2021. március 16.

Józsáné Dr. Kiss Irén
Intézményvezető

MELLÉKLET

1. számú melléklet - 2021. évi célkitűzések

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	6 lakás	2021. első negyedév	2021. év február: pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1 és intézményi költségvetés	Önkormányzat	családsegítői dokumentáció	fenntartás, állagmegóvás, életvitel támogatása	szociális munka szerint	
2.	Hátrányos helyzetű fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanításmentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	40 fő (2x20 fő)	2021. év július	Intézményi költségvetés Alapítványi támogatás	Köznevelési intézmények (javaslat)	jelenléti ív, fotódokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	szociális munka szerint	
3.	Hátrányos élethelyzetű személyek egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	kb. 180 fő	2021. év ősz /október – november/	Intézményi költségvetés	Egészségügyi szolgáltatók, RÉV, Máltai Szeretetszolgálat	jelenléti ív, szakmai beszámoló,	tervezett célérték elérése	jelenléti ív	
4.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	1-2.osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. év október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
5.	Egészségvédelem. Fog és szájápolási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	3-4.osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét 2021. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Fogorvosok. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
6.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	5. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét 2021. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők.	Védőnői nyilvántartás.	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
7.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	6. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
9.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	7. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. október.	Intézményi erőforrások	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola. RÉV.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
10.	Egészségvédelem A mellrák kérdésköréi.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	8. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2021. október	Intézményi erőforrások	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. MAZS Alapítvány. Iskola	Védőnői nyilvántartás	Korosztályos lányok.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
11.	2020. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	45 fő	2021. február 19.	Intézményi erőforrások.	CSGYJSZ Jelzőrendszeri tagok.	Jelenléti ív. Előadás prezentációk	Egységes jogalkalmazás.	Szakmai beszámoló	Intézményi közzététel szerint Meghívó
12.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Helyi jelzőrendszeri tagok 15 fő	6 alkalom	Intézményi erőforrások	Jelzőrendszeri felelős Jelzőrendszeri Tagok.	Jelenléti ív. Jegyzőkönyv.	Veszélyeztetettség észlelésének javulása. Folyamatos részvétel és kommunikáció.	Beszámoló	Meghívó. Jelenléti ív Beszámoló
13.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Célterületen élő kiskorúak, várandósok, nők	2021. év első negyedév	pályázati forrás TOP - 5.2.1-15-BK1	CSGYJSZ védőnők nőgyógyász szociális munkás	Jelenléti ív, jegyzőkönyv	Felvilágosító előadások, higiénés csomagok osztása	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint
14.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Érintett szakemberek	2021. teljes év	Intézményi erőforrások	CSGYJSZ védőnők pedagógus, addiktológus	Jelenléti ív, jegyzőkönyv	Észlelés, segítséghez jutás javulása.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
15.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszerének fejlesztése Ügyintézés.	Időskorúak	2021. teljes év	Intézményi személyi és tárgyi feltételek.	CSGYJSZ Gondozási részleg Háziorvosok. Közszolgáltatók	Gondozási naplók	Krízishelyzet kialakulásának megelőzése.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint
16.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Krízishelyzetben lévő személyek, családok	2021. teljes év, kiemelten a téli időszak	Intézményi személyi és tárgyi feltételek. Alapítványi erőforrások	CSGYJSZ Gondozási részleg	Adomány-kezelési dokumentáció	Krízishelyzet kialakulásának megelőzése.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint
17.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáférése javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	400 fős lehatárolt területen	Folyamatosan	Állami finanszírozás	Tanyagondnok	Jogszabály szerinti dokumentáció	Folyamatos működés	Szakmai beszámoló	Intézményi közzététel szerint
18.	Mentálhigiénés és családterápiás foglalkozás	mentálhigiénés foglalkozás	8-10 fő	2021. év első negyedév	TOP 5.2.1. projekt pályázati erőforrás	CSGYJSZ, Köznevelési intézmények, mentálhigiénés szakember	Jelenléti ív	Folyamatos működés	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint

3.ba) A gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok - A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységről:

Készítették: Kocsis Györgyné óvodavezető,

Bodáné Szabó Andrea gyermekvédelmi felelős

1. A GYERMEKI JOGOK ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK BIZTOSÍTÁSA A JOGSZABÁLYOK TÜKRÉBEN

A gyermek védelme és a gyermeki jogok hazai védelme szempontjából meghatározó jelentőségű **Magyarország Alaptörvénye.**

Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése szerint: Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A XVI. Cikk (1) bekezdése szerint: (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

Ennek megfelelően elsősorban a gyermek szülei, családja, azt követően az állam és végül a társadalom köteles biztosítani a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (Gyvt.) meghatározza:

- A gyermekek és szüleik alapvető jogait és kötelezettségeit, e jogok védelmét,
- A gyermekek védelmének rendszerét – ellátásokat és hatósági intézkedéseket,
- Az állami és önkormányzati gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat,
- A gyermekvédelmi és a gyámügyi igazgatás szervezetét és főbb szabályait,
- Az adatvédelmi rendelkezéseket.

A Gyvt.-t az egymásra épülő gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás jellemzi, mely a családi nevelés elsődlegességét tartja szem előtt.

A Gyvt. Végrehajtására szolgáló jogszabályok határozzák meg a gyermekjóléti alapellátást és a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények, valamint a gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében az ellátórendszerben dolgozó szakemberek konkrét feladatait is, elsősorban a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Gyer.) – kiegészülve szabályozza a gyermek veszélyeztetettségét megelőzni, megakadályozni, illetve kezelni hivatott intézményi rendszer működését és az ennek során felmerülő feladatait.

A Gyvt. II. fejezete a Gyermeki jogokat és szülői jogokat és kötelezettségeket tartalmazza a gyermekek védelmében.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak együttműködése, az óvoda szerepe

A Gyvt. 17. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt köznevelési intézmények részéről a közreműködő természetes és jogi személyek azok, akik a család és a szűkebb lakóhelyi, munkahelyi közösségek mellett a legnagyobb rálátással rendelkeznek egy gyermek és a családja helyzetéről.

Az óvoda tekintetében nagyon fontos a tudatosítás, hogy mindenki saját hatáskörében felelős a rá bízott gyermekek védelméért.

A 2011 évi CXCV. törvény a köznevelésről 8 § (1)-(2) bekezdése szabályozza, a gyermek óvodai nevelésben való részvételét, (3) bekezdése a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladathoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti 50 óra időkeretet tartalmazza.

A gyermekkel foglalkozó dolgozók fontos szereplővé válhatnak egy-egy konkrét esetben, hiszen ha többször, nagyobb intenzitással kell foglalkozniuk egy családdal, akkor ott feltételezhetően a „szokásosnál” nagyobb probléma lehet.

Az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének folyamata:

- **Megelőzés** – kellő körültekintéssel a gyermek/család segítése.
- **Gyanú esetén jelzés** – nagyon fontos lépés, a jelzéstevőnek nem kell mérlegelni, hogy milyen súlyú a veszélyeztetettség.
- **Cselekvés** – problémák feltárása: a **család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó** feltárja a problémát, azokra megoldásokat dolgoz ki. Indokolt esetben kezdeményezi a hatósági intézkedéseket. A család- és gyermekjóléti szolgálat megoldási javaslatait cselekvési tervben rögzíti határidők megadásával, ebbe bevonja a jelzőrendszer azon tagjait, akik érintettek az adott gyermek ügyében.
- **Visszajelzés az intézkedésekről** a jelzőrendszer aktivált tagjainak – az összes információ birtokában itt méri fel a veszélyeztetettség mértékét.
- **Után követés** – szükség esetén gyermekvédelmi intézkedés fenntartása, meghosszabbítása vagy megszüntetése.

A jelzés célja, hogy felhívja a figyelmet a gyermek körül adódó nem megfelelő körülményekre (elhanyagolás, bántalmazás, nem megfelelő nevelés)

A megelőző intézkedés célja, hogy mérsékelje a gyermekekért káros családi hatásokat.

Amennyiben hosszan elhúzódó, ismétlődő vagy súlyosabb problémáról van szó, akkor szélesebb körű beavatkozásra van szükség. Ennek jeleit a gyermekkel napi kapcsolatban állók észlelhetik. Együtt kell működniük a gyermekjóléti intézmények és szolgáltatók szereplőivel. Minden munkatárnak elengedhetetlen szerepe van a jelzőrendszer hatékony működésében.

Adatkezelés, titoktartási kötelezettség alóli mentesség:

Legjellemzőbb dilemma az óvodapedagógusoknál és minden óvodai dolgozónál, hogy mekkora védelmet vagy éppen akadályt jelentenek az adatvédelmi szempontok és az ebből fakadó titoktartási kötelezettség.

A Gyvt. 135-136/B §-a alapján a jelzőrendszeri tagoknak az adatkezelésre, *beleértve a törvényben meghatározott szervnek, hatóságnak való továbbítást*, kifejezetten felhatalmazást adnak. 2014. március 15-étől lényeges szabályozást vezettek be a Gyvt. 17. § (2a.) és a 130/A § (2) bekezdése értelmében. **Az új szabályozással a cél a jelzőrendszer hatékonyabb működése és a jelzést adók védelme volt.** A gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy a jelzés sokszor a család retorziójától való félelem miatt maradt el.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem olyan tevékenységek és intézmények együttese, amelyek a gyermeki jogok védelmét, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, családban történő nevelését, a veszélyeztetettség megelőzését, illetve megszűnését és a már kiemelt gyermeknek a családba történő visszahelyezését célozza.

Ez azt jelenti, hogy minden gyermekre kiterjed, a teljes óvodai életet áthatja, állandóan jelen van. Az intézményen belül **a gyermekvédelem célja:**

- Elsődleges a felmérés, a problémahelyzet regisztrálása, a prevenció;
- Az ellátott speciális szükségletű gyermekcsoport sajátos, komplex problémarendszerének felismerése és kezelése;
- A fogyatékoság tényének feldolgozásában segítségnyújtás a családnak;
- Együttműködés a gyermek problémájának megoldásában segítő más szakemberekkel a gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében.

2. GYERMEKLETSZÁM ADATOK A MESERÉT LAJOSMIZSEI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODÁBAN

Székhely intézmény és tagintézmény óvodai férőhelyeinek száma a 2019/2020-as nevelési évben illetve a 2020/2021-es nevelési évben: 441 fő

▪ Székhely intézmény	275 fő
▪ Rákóczi utcai tagintézmény	50 fő
▪ Szent Lajos utcai tagintézmény	66 fő
▪ Felsőlajosi tagintézmény	50 fő
▪ Bölcsődei intézményegység	26 fő

Óvodai gyermeklétszám adatok Lajosmizse vonatkozásában férőhelyek száma: 391 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2019/2020.	419	16	76	-
2020/2021.	408	16	73	1

Székhely Óvoda (Lajosmizse, Attila u. 6.) férőhelyek száma: 275 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2019/2020.	293	11	51	-
2020/2021.	288	11	54	1

Rákóczi utcai Tagintézmény (Lajosmizse, Rákóczi u. 30.) férőhelyek száma: 50 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2019/2020.	56	2	10	-
2020/2021.	54	2	6	-

Szent Lajos utcai Tagintézmény (Lajosmizse, Szent Lajos u. 19.) férőhelyek száma: 66 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2019/2020.	70	3	15	-
2020/2021.	66	3	13	-

A statisztikai létszámon felül:

2019. december 31-ig a székhely és óvodai tagintézményekbe 1 fő kisgyermek érkezett az óvodánkba.

2020. december 31-ig 2 fő gyermek iratkozott be óvodánkba.

A Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat által vizsgált gyermekek

A 2019/2020-as nevelési évben a Nevelési Tanácsadó vizsgálata után 34 fő gyermeknek BTMN besorolást, a Szakértői Bizottság által vizsgált gyermekek közül SNI besorolást 21 fő gyermek kapott.

A 2020/2021-es nevelési évben december hónapig a Nevelési Tanácsadó vizsgálata után BTMN besorolást kapott 36 fő, illetve Szakértői Bizottság által vizsgált gyermekek közül SNI besorolást 19 fő gyermek kapott.

Gyermekevédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

2019-es októberi statisztika alapján gyermekevédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

Meserét Óvoda székhely (Attila u. 6.)	71 fő
Meserét Óvoda Rákóczi u. Tagintézmény (Rákóczi u. 30.)	11 fő
Meserét Óvoda Szent L. u. Tagintézmény (Szent L. u. 19.)	17 fő
MINDÖSSZESEN	99 fő

2020-as októberi statisztika alapján gyermekevédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

Meserét Óvoda székhely (Attila u. 6.)	58 fő
Meserét Óvoda Rákóczi u. Tagintézmény (Rákóczi u. 30.)	4 fő
Meserét Óvoda Szent L. u. Tagintézmény (Szent L. u. 19.)	17 fő
MINDÖSSZESEN	79 fő

3. A VESZÉLYEZTETETTSÉG ÉS A HÁTRÁNYOS HELYZET KIALAKULÁSÁNAK OKAI, GYERMEKEVÉDELMI MUNKA CÉLJA

Óvodai gyermekevédelmi munkánkat alapvetően a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a gyermekevédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltak határozzák meg.

A gyermekevédelem lényege, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártalmas környezeti tényezőket, amelyek gátolják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.

A preventív gyermekevédelem legfontosabb intézménye az óvoda. Fontos feladata az óvodának az egyenlő hozzáférés biztosítása. A gyermekek életük jelentős részét itt töltik, így fejlődésük minden hiányossága, zavara megjelenik az intézményben.

Gyvt. 67/A (1) a., b., c., Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll;

a.) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról- önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b.) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33 §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c.) A gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Gyvt. 67/A. (2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a.) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentiekben felsorolt (1) a)- c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b.) a nevelésbe vett gyermek,

c.) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetettség és hátrányos helyzet kialakulásának okai:

- munkanélküliség
- alkoholizmus
- szülői inkompetencia
- szülői agresszió
- alul iskolázottság
- drog
- gyermekbántalmazás
- társadalmi kirekesztettség, szegénység
- családon belüli erőszak
- pszichés és fiziológiai elhanyagolás mind a szülő, mind a gyermek esetében.

Az elsődleges jelző probléma esetén az *óvodai* gyermekvédelmi felelős felé az óvodapedagógus. A gyermekvédelmi munka elsődleges koordinátora az *óvodai* gyermekvédelmi felelős.

Veszélyeztetett gyermek:

Olyan magatartás, mulasztás vagy körülmények következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi, fizikai fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Kiemelt súlyos problémák:

- fizikai bántalmazás a családban
- a gyermek szexuális zaklatása
- szülői felügyelet hiánya
- súlyos elhanyagolás, gondozatlanság

- nem megfelelő lakáskörülmények
- szülői terror, pszichés bántalmazás
- éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- alkoholizmus a családban
- nem megfelelő szellemi fejlődés a gyermeknél
- 3 éves kor felett nem szobatiszta / nincs szervi probléma /
- értelmi fogyatékos szülő a családban
- nevelési-oktatási intézményből való indokolatlan hiányzás
- alacsony jövedelmi viszonyok
- problémás válás, gyermek elhelyezési

A gyermekvédelmi munka céljai

- Általános prevenciók tevékenységek az intézményt körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, felzárkóztatása.
- A veszélyeztetett gyermekek feltárása, típusának mérlegelése, ez alapján, pedig a további teendők kidolgozása.
- Problémák feltárása, kezelése, megoldásokra való törekvés a gyermeki jogok érvényesítésének érdekében.
- A másság elfogadása, elfogadtatása másokkal is.
- A gyermekek testi- lelki egészségének megóvása, a családi nevelést kiegészítve.

Óvodapedagógusok feladatai:

- A prevenciók program keretein belül a gyermeki-szülői jogok megismertetése, illetve érvényesítése az óvodában.
- A családok helyzetének tapintatos feltárása.
- Bizalommal teli kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
- Biztonságos, nyitott óvodai környezet kialakítása.
- Rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermekek szüleivel.
- A támogató, segítő szervezetekkel és intézményekkel az *óvodai* gyermekvédelmi felelősön keresztül tervszerű, folyamatos és rendszeres kapcsolattartás.
- Gyors, pontos, szakzerű ügyintézés; szükség esetén külső segítség biztosítása.
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy az intézményvezetővel együtt.
- Az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatos teendők (szülők értesítése, jelzés továbbítása) a jogszabályban meghatározottak szerint.
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy az intézményvezetővel együtt.
- Részt vesz a csoportjába járó gyermek esetében, a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett eszmegbeszélő értekezleteken
- A gyermekvédelmi felelős tájékoztatása minden gyermeket veszélyeztető körülményről, ami jelzésekkel lehet.

- A gyermek veszélyeztetésére tekintettel javaslatot tesz az alapellátásra, illetve szükség esetén a gyermek védelembe vételére.
- Együttműködés Család- és Gyermekjóléti Központ szociális szakemberivel, akik egyének és családok számára, valamint a gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő szolgáltatásokat nyújtanak.

Óvodai gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Képviseli az intézményben a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat
- Szervezi, irányítja és elősegíti a gyermekvédelmi feladatokat
- Feladata a családdal pedagógussal együtt működve, hogy kiküszöbölje, a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, megvédje őket testi, lelki, erkölcsi károsodástól
- Nyilvántartást vezet a gyermekvédelmi intézkedés hatálya alatt álló gyermekről, és folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel és megszüntetés okait
- Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét, ezt a feladatot a csoport óvónőivel végzi
- Segíti az óvónőket a gyermekeknél felmerülő problémák megoldásában
- Szükség esetén családlátogatásokat végez az óvónőkkel együtt
- Javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében
- Szükség esetén részt vesz a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett esetmegbeszélő értekezleteken, és javaslatival segíti a probléma megoldását
- Részt vesz *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett szakmaközi, és prevenciós értekezleteken, és annak tapasztalatit megosztja az óvodapedagógusokkal
- Elkészíti a gyermekvédelmi beszámolót a nevelőtestület felé

Általános szervezési feladatok

- A hátrányos, halmozottan hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekek óvodai felvételének megszervezése, előzetes környezettanulmány elkészítése.
- A gyermekek rendszeres óvodába járásának ellenőrzése.
- A nevelőtestület, a gyermekvédelmi felelős feladatainak megjelölése.
- Családlátogatások alkalmával meggyőződés a hiányzások okairól, ezek megszüntetése.
- Szülők fokozottabb ösztönzése az óvodai szülői értekezleteken, óvodai programokon, eseményeken történő részvételen.
- A szülők segítése az eredményesebb szülői szerep betöltéséhez.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, fokozottabb együttműködés kialakítása a nevelőmunkában.
- A veszélyeztetett, hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának szem előtt tartása minden csoportban.
- Együttműködés a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal*, Védőnői Szolgálattal.
- Egyéni tehetséggondozás.

- Igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatos tájékoztatások, jelzések küldése, a családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál az ellátás szüneteltetésének kezdeményezése a jogszabályi változások figyelembe vételével

Tevékenységszervezők

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás
- Nyílt nap
- Közös kirándulások szervezése
- Fejlesztő, felzárkóztató programok (logopédia, fejlesztőpedagógia, gyógytorna)

Társszerveink, melyek a gyermekvédelem hatékony működését segítik elő:

- Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Családtámogató Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központ
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- BKMKG Kecskeméti Járási Hivatal Gyámügyi Osztály
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola
- Védőnői Szolgálat
- Gyermekorvosok
- Rendőrség
- Művelődési Ház és Könyvtár
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Lajosmizse Város Jegyzője

4. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT FELÉ TETT JELZÉSEK, ESETMEGBESZÉLÉSEK

16 esetben jeleztünk gyermek veszélyeztetése okán a gyermekjóléti szolgálat felé.

- rendszertelen óvodába járás /7 eset/:

A gyermekek- bár hiányzások igazolt- nagyon sokat hiányoznak az óvodai nevelésből. A szülők az igazolásokat késve, sok esetben hiányosan, többszöri felszólítás után hozzák. Megtett intézkedések: a szülő figyelmének felhívása az óvodai nevelés fontosságára, jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

- gyermek egészségügyi veszélyeztetése /3 jelzés ugyanazon gyermekről /:

A gyermek túlsúlyos, gyermek egészségére veszélyes a gyermek nem megfelelő táplálkozása. A gyermek mozgása korlátozott, minden tevékenység végzése nehéz számára fullad. A szülő a probléma megoldásában nem együttműködő.

Megtett intézkedések: a gyermek házi orvosának felkeresése, jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé. Gyermek kivizsgálásának szorgalmazása.

A gyermek elhanyagolása (nem megfelelő ruházat, nem megfelelő higiénia, óvodai szabályok be nem tartása szülők által stb.) esetén 7 esetben jeleztünk a gyermekjóléti szolgálat felé.

Esetkonferencián 4 alkalommal vettünk részt:

- 1.esetkonferencia témája: a gyermek védelembe vételének felülvizsgálata. Édesanya gondozatlan terhesége.
- 2. esetkonferencia témája: szülők nem megfelelő együttműködése az intézményekkel, nem megfelelő lakhatási körülmények. Védelembe vételi javaslat.
- 3. esetkonferencia témája: védelembe vétel felülvizsgálata.
- 4. esetkonferencia témája: szülő vélhető drogfogyasztása

Az esetkonferenciák személyes jelenléttel a Covid 19 vírus miatt csak nagyon indokolt esetben kerültek megrendezésre.

A Család-, és gyermekjóléti Szolgálat kérésére 17 alkalommal készítettünk el kisgyermekről pedagógiai véleményt.

A szülőknek 7 alkalommal küldtünk ki felhívást rendszeres óvodába járásra.

2 gyermek estében a nevelési tanácsadóval egyeztetve családterápiát kezdeményeztünk.

Óvodánkban jelenleg 26 védelembe vett gyermek jár, és 7 gyermeket alapellátás keretén belül gondoz a gyermekjóléti szolgálat. 1 gyermek esetében került sor családbafogadás miatt gyám kirendelésére.

2020. január 01. napjától hatályba lépett jogszabályokértelmében az óvodának újabb feladati lettek a gyermek igazolatlan mulasztásával kapcsolatban, amely az intézmény házirendjében is módosításra kerültek.

- Az adott nevelési évben igazolatlanul mulasztott ötödik óvodai nevelési nap felhívja a családi pótlék jogosultját (szülő, gyám) a jogkövetkezményre. A nevelési-oktatási intézmény vezetője ezen felhívásokat tájékoztatásul megküldi a gyámhatóság részére is.
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője jelzi a család- és gyermekjóléti központnak, hogy az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek igazolatlanul mulasztott óvodai nevelési napjainak száma az adott nevelési évben elérte az ötöt.
- Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tizenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője a mulasztás igazolására előírt határidő lejártát követően haladéktalanul jelzi a védelembe vételi eljárás lefolytatására illetékes gyámhivatalnak, ha a gyermek igazolatlanul mulasztott óvodai nevelési napjainak száma az adott óvodai nevelési évben elérte a húszat. Kiskorú esetén a jelzéssel egyidejűleg a nevelési-oktatási intézmény vezetője megküldi a gyámhivatalnak az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség vagy a tankötelezettség, az iskolalátogatási kötelezettség nem teljesítésének okait és e kötelezettségek teljesítésének előmozdítására vonatkozó javaslatát tartalmazó írásbeli véleményét.
- Az adott nevelési évben igazolatlanul mulasztott huszadik óvodai nevelési nap után kezdeményezi a családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál az ellátás szüneteltetését.

Láthatóan az intézkedések bevezetése célravezető, mert csökkenni látszik az igazolatlan hiányzás miatt kiküldött jelzések száma.

Részt vettünk a Család és Gyermekjóléti szolgálat által megrendezett gyermekvédelmi konferencián.

A gyermekvédelmi felelős az online megrendezett szakmaközi megbeszéléseken is részt vett.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Az óvodai nevelő-oktató munkát nagyban segítené egy fő pszichológus, aki pszichés zavarokkal küzdő gyermekek rendszeres kezelését biztosítaná. Továbbra is kiemelt feladatnak tekintjük, hogy a Szülői értekezletekre védő néniket, gyermekorvost hívunk, aki tájékoztatást tart a szülőknek az egészséges életmódról, a betegségek megelőzéséről. Kezdeményeztük a gyermekjóléti szolgálatnál az érintett szakemberekkel az esetkonferenciát megelőzően, eset megbeszélés megtartását.

Az OVI-ZSARU program bevezetése a középső és nagycsoportokban.

6. INTÉZMÉNYÜNK KÜLÖNBÖZŐ SZABADIDŐS PROGRAMOKKAL igyekszik az óvodai nevelést vonzóvá tenni.

- Zene ovi
- Néptánc
- Ügyes kezek
- Apróka-ugróka
- Mozgásfejlesztő torna
- Hitoktatás (katolikus, református)
- Origami

Óvodáinkban minden nevelési évben megrendezésre kerülnek a „Jeles zöld napok”, Húsvét, Gyermeknap, Mikulás és a Karácsony szülőkkel közös program keretében.

EFOP-3.1.3 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása kiemelt projekt az Esélyteremtő óvoda pályázat kertében 30 hónapon keresztül a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel és családokkal történő együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről szakmai, módszertani képzésben vettek részt a székhely és a Szent-Lajos u. óvoda óvodapedagógusai. Konzulens tanácsadó segítette az óvodapedagógusok munkáját, valamint a Kecskemét, Nyárlőrinc, Izsák óvodáival havi egy alkalommal közös szakmai napok szervezésére nyílt lehetőség. Régiós szakmai nap keretében „Óvodai egészség program” bemutatót szerveztünk a Szent-Lajos u. óvodai tagintézményben. A pályázat 2020. december hónapban fejeződött be.

7. BŰNMEGELŐZÉS

Az óvodában fontos nevelési terület az egészségvédelem és a prevenció. A testi és lelki egészségre kiemelt figyelmet fordítunk. Pedagógiai programunk tartalmazza az egészségfejlesztési programot, melynek célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki egészségét hatékonyan fejlesztő egészségfejlesztő tevékenységben. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink: egészséges táplálkozás, egészséges táplálkozási szokások megerősítése. Napi szinten gyümölcs biztosítása. A táplálék allergiás gyermeknek speciális étrend biztosítása. Mindennapos mozgás, változatos mozgáslehetőségek biztosítása. Nagy figyelmet fordítunk a prevenciós tornagyakorlatok

alkalmazására. A testi és lelki egészség fejlesztésére korszerű ismereteket sajátítunk el és alkalmazunk óvodai csoportjainkban pl. Boldog Óvoda program.

A testi és lelki bántalmazás megelőzése, időben történő jelzése a Lajosmizsei Család- és Gyermejköléti Szolgálat felé.

Intézményünkben az óvodás korú gyermekek bűnmegelőzési programját, az Ovi-Zsaru programot alkalmazzuk.

Az óvodáskorú gyermekek fokozottan ki vannak téve kisebb-nagyobb baleseteknek. Életkori sajátossága a játékosság és kíváncsiság, de még nincs elég tapasztalata, így sokszor nem ismeri fel a veszélyt sem, és nem is tud megfelelően viselkedni. Ennek a programnak a célja a gyermekek védelme – gyermekek sérelmére elkövetett – bűnözéssel szemben.

Főként a nagycsoportos korosztály számára kidolgozott bűn- és balesetmegelőzési témájú program célja a gyermekek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, és annak elősegítése, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a rendőrtől.

Saját érdekükben életkori sajátosságaiknak megfelelő módon kell őket felkészíteni, tájékoztatni a biztonságos és helyes viselkedésformákat illetően.

Az óvodai foglalkozásokon és az otthoni feladatokon keresztül szerepet vállal benne, az egyenruhás rendőr, az óvoda, az óvodapedagógus, a szülő, akár a nagyobb testvér, nagyszülő is.

A program több modulból áll, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve mesékre, történetekre, szerepjátszásra épül. Az első foglalkozás egyenruhás rendőr közreműködésével, a témák feldolgozását segítő kesztyűbábok megszemélyesítésével (Rendő Robi, Rosszcsont Ricsi) bemutatásával és átadásával történik. A további foglalkozásokat a programban résztvevő csoportok pedagógusai tartják meg a velük történt módszertani konzultációt követően, a rendőrség által biztosított oktatási egységcsomag segítségével.

A program témakörei

- Ismerkedés szabályai (ki az idegen számunkra, mit mondhatunk el idegen embernek magamról és a családomról).
- Szabályok, utasítások betartásának fontossága (kinek az utasításait tartjuk be, kinek fogadjunk szót s miért).
- Idegen személlyel történő találkozás, kapcsolat, ajándékelfogadás szabályai (utcán, játszótéren, idegen lakásban).
- Egyedüli otthontartózkodás szabályai (telefonálás, idegen beengedése a lakásba).
- Veszélyes eszközök, nem játékszerek (háztartási eszközök, szűrő-vágó eszközök használata, testi épség megóvása).
- Közlekedés szabályai (gyalog, kerékpárral, utasként gépkocsiban).

A témakörök feldolgozása nemcsak az óvodában történik. Mind a hat játékos foglalkozás után egy-egy feladatlapot, vagy színezőt visznek haza a gyerekek, melyet otthon a szülővel közösen oldanak meg.

Az előző nevelési évben két nagycsoportban nyílt alkalom a program bevezetésére.

8. ÚJ INTÉZMÉNYI FELADATOK A RENDKÍVÜLI SZÜNETRE

Magyarország Kormánya 2020. március 11-én a Covid-19 vírus terjedésének következményeként vészhelyzetet hirdetett, és különleges jogrendet vezetett be. A rendelkezés alapján az óvodában és

bölcsődében rendkívüli szünet rendelhető el. Mindezek figyelembevételével más rendelkezésig az óvodáknak gyermekfelügyelet szükséges biztosítani, kis létszámú ügyeleti csoportokban.

Lajosmizse Város Operatív Törzsének 2/2020.(III.16.) számú határozata alapján a gyermekeket 2020.03.18-tól 2020.05.19. székhely és a Felsőlajoson lévő óvodában fogadtuk.

A rendkívüli szünet alatt is folyamatos volt a szülőkkel való kapcsolattartás az alábbi módokon:

- Heti terv alapján, valamennyi területre (külső világ tevékeny megismerésére nevelés, matematika, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, mozgás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka) kiterjedően online feladatok, tevékenységek, támogató segédanyagok eljuttatása a szülőknek, internetes elérhetőség megadásával. Gyermekek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit figyelembe véve játékos tevékenységformák, élményszerzési lehetőségek ajánlása, melyeket a szülők gyermekükkel együtt megvalósíthatnak. Ötletek az egészséges életmódra nevelés, munkajellegű tevékenység otthoni megvalósítására.
- Folyamatos online kommunikáció, tapasztalatcsere, segítségnyújtás, nevelési tanácsok adása szülőknek igény esetén.

Az óvodában, ebben az időszakban ügyelet működött. Az ügyeleti csoportba beosztott óvodapedagógus a gyermekkel foglalkozik. A gyermekfelügyelet igénybe nem vevők számára az étkezést biztosította Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete együttműködésben biztosítottuk az étkezést elvitelre.

2020.05.22-től minden óvodai csoport normál működési rendben fogadta a gyermekeket.

ÖSSZEGZÉS

A gyermekvédelem lényege, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártalmas környezeti tényezőket, amelyek gátolják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését. A preventív gyermekvédelem egyik legfontosabb intézménye az óvoda. A gyermeki jogok védelme minden jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával foglalkozik.

„A tanítás csak információt tölt a fejekbe,
de a **nevelés**: növel.
Nem mennyiséget ad,
hanem minőséget.
Segít egy rózsának igazi rózsává válni.
És egy gyereknek megtalálni
és kibontani önmagát..”
(Müller Péter)

Törvényi szabályozók és a bölcsőde gyermeklétszáma:

A bölcsőde a személyes gondoskodás keretébe tartozó, gyermekjóléti alapellátások egyike. A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.

A bölcsődék működését, a gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg.

Bölcsődénkben 3 éven aluli gyermekek nevelése, gondozása történik. A férőhelyszám összesen 26 fő, a bölcsőde egy gondozási egységgel, azon belül két csoporttal működik. Az egyik csoportban 14 fő, 2 éven felüli gyermek ellátása, míg a másik csoportban jelenleg (2020/2021 nevelési év) 11 fő (felvételtől 2 éven aluli) gyermek nevelése, gondozása folyik, egy sajátos nevelési igényű gyermekkel együtt.

Az ellátás igénybevételének módja

A Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás (rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás) által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége a Lajosmizsén és Felsőlajoson élő gyermekek gyermekjóléti alapellátás keretében, azon belül a gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátását végzi. A gyermekek felvétele egész évben folyamatos a szabad férőhelyek erejéig. Minden évben április vagy május hónapokban az óvodához igazodva lehetőség van csoportos bölcsődei beiratkozásra.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul, az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában. A kérelem benyújtásakor a családok tájékoztatást kapnak arról, hogy milyen iratok szükségesek a bölcsődei felvételhez, valamint a fokozatos beszoktatás módjáról és időtartamáról is. Az értesítőn szerepel az első szülői értekezlet időpontja, ahol tájékoztatást kapnak a családok a bölcsődei életéről, a bölcsőde

szakmai programjáról, a beszoktatás menetéről, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, valamint a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is ekkor van lehetőség. Ha olyankor kéri gyermekük bölcsődei elhelyezését, amikor a bölcsődébe járó gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet és úgynevezett "várólistára" kerülhetnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán valamilyen okból megüresedő férőhelyekre bekerülhetnek. A bölcsődevezető intézkedése ellen, az ellátásban részesülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz benyújtott panasszal élhet. Az intézményi ellátás igénybevételéről az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény, és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei és jogai. A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával azt igazolja.

A felvétel rendje

A gyermek bölcsődébe történő felvétele történhet szülői kérelemre, vagy a gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- Körzeti védőnő,
- Házi gyermekorvos vagy a háziorvos,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámhatóság.

A felvételi kérelem elbírálásának szempontjai

1. A felvételi sorrend kialakításánál a szülők/törvényes képviselők kötelesek a munkaviszonyt igazolni.
2. A bölcsődei felvételnél - az alábbi sorrendben – előnyben kell részesíteni
Gyvt.43 § (3)
 - a. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket
 - b. a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket
 - c. az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
 - d. a védelembe vett gyermeket
3. Azonos feltételekkel bíró kérelmezők közül, a csoportbeosztás szempontjából legoptimálisabb, illetve az életkor szerinti csoportösszetételnek megfelelően kerül kiválasztásra a gyermek. 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §

Szakmai munka:

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő munkája, tevékenysége igen sokrétű. Feladata a gyermekek sajátos igényeit figyelembe véve, a nevelés-gondozás egysége, a gyermek személyes adminisztrációjának vezetése, a folyamatos napirend betartása. A gyermekek számára biztosítjuk a koruknak és fejlődésüknek megfelelő, fejlesztő, esztétikus játékokat, a tiszta és higiénikus környezetet, a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkört, a biztonságot nyújtó, állandó „saját” kisgyermeknevelőt, amelyek elengedhetetlen feltételei az egészséges érzelmi és szociális fejlődésnek. A kisgyermekkorban kapott ingereknek meghatározó szerepük van a gyermek egész életének alakulásában.

Bölcsődénk nyújtotta szolgáltatások:

- A gyermekek szakszerű nevelése, gondozása.
- Jól összeállított napirend, mely elősegíti az aktív játéktevékenységet, az időjárástól függően a csoportokban illetve a szabadban.
- Kellő mozgáslehetőség biztosítása.
- A gyermekek szókincsének gyarapítása, a helyes beszéd elsajátítása és annak gyakorlása (ének, mondóka, vers, mese, beszélgetés)
- Segítség nyújtás a helyes szokások, szabályok elsajátítása terén, az önállósodási folyamatok „én tudat” kialakulásában.
- A bölcsődei étrend hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez.
- Heti rendszerességgel orvosi ellenőrzés, szükség szerint ellátás, illetve orvosi tanácsadás.
- Prevenció jelleggel egészségnevelés, szülői tanácsadás előadásokkal.
- Havi rendszerességgel családi programok szervezése.

Bölcsődei nevelés, gondozás gyermekvédelmi feladatai

A bölcsődei szakember, bár a jogszabály külön nem nevezi meg, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. Saját tevékenységében köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

A bölcsődei szakember:

- közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- hozzájárul bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő gyermek felzárkóztatásához,
- észre kell vennie, ha a gyermek fejlődése látszólag indokolatlanul lelassul, megtorpan, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra,
- jeleznie kell, ha a bölcsődei nevelés-gondozás eszközeivel nem tud hatékonyan segítséget nyújtani.

A bölcsődei szakember jelzéssel köteles élni:

- Amikor a gyermek veszélyeztetettségének gyanúja felmerül.
- Amikor a gyermek veszélyeztetettségének mértéke nem megállítható.
- Amikor az észlelt probléma a bölcsődei szakmai eszközökkel nem kezelhető.
- Amikor azonnali intézkedésre van szükség.

Prevenció - Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása, Bűnmegelőzés

Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta kell biztosítani a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmi anyagokat. Tehát már a bölcsődében is fontos az egészségvédelem és a prevenció, és az ezzel kapcsolatos szokások kialakítása, melynek ebben az életkorban alapozó jelentősége van.

A lelki egészség zavarai hozzájárulhatnak, hogy a gyerekek veszélyeztetetté váljanak mind bűnelkövetés, mind az áldozattá válás szempontjából, ezért különösen fontos a prevenció kisgyermekkorban is. A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja.

Az intézményben ellátott gyermekekről csak a szülők, törvényes képviselők, illetve a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást. Továbbá a gyermekek és családjuk elérhetőségeiről információt nem adunk ki. A részünkre átadott adatokat csakis arra a célra használjuk fel, amire azt rendelkezésünkre bocsátották (például statisztikához, intézményi nyilvántartáshoz). Ezeket az adatokat más célra történő felhasználás céljából soha semmilyen körülmények között

senkinek nem adjuk tovább, azokat minden elvárható módszerrel védjük attól, hogy azok részben vagy egészben illetéktelen kezekbe kerüljenek.

Veszélyeztető tényezők

Egyre gyakoribb a nehezebb körülmények között élő családok száma, annak ellenére, hogy a bölcsődébe olyan családok gyermekei kerülnek felvételre, akik munkahellyel rendelkeznek, keresőtevékenységet folytatnak. Továbbá a korábbi évekkel ellentétben érkezett már jelzés, illetve felvételi kérelem a Lajosmizsei Család, - és Gyermejköltségi Szolgálat munkatársaitól az általuk gondozásba vett gyermekek részére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetben lévő, a sajátos nevelési igényű és a nagycsaládban nevelkedő gyermekek szülei/törvényes képviselői mentesülnek a gondozási díj befizetése alól, valamint ingyenesen vehetik igénybe a bölcsődei gyermekétkeztetést. Valamint a jövedelem alapján, valamennyi család igényelheti az ingyenes gyermekétkeztetést. Ezek a kedvezmények enyhítik a családok mindennapos terheit.

	1. oszlop Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak létszáma	Ebből (1. oszlop) hátrányos helyzetű gyermek	Ebből (1. oszlop) védelemben vett gyermek	Bölcsődei ellátásban részesülő SNI gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Gyermekeket egyenként nevelő családok száma
Nevelési év	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2014/2015	1	0	0	0	3	1
2015/2016	5	0	0	1	4	2
2016/2017	5	0	0	1	6	2
2017/2018	2	1	0	0	4	0
2018/2019	5	3	0	0	4	2
2019/2020	3	2	1	1	2	0
2020/2021	2	2	1	1	7	2

1.sz. táblázat. Bölcsődei ellátás során kedvezményre jogosult családok száma

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések, esetmegbeszélések

2020/2021 nevelési évben két esetben kellett jelezni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, mely esetben egy bölcsődei gondozásban részesülő gyermek veszélyeztetettsége merült fel. (elhanyagolás, nem megfelelő lakáskörülmények) . A probléma megoldására tett intézkedés a gyermek folyamatos megfigyelése, kapcsolatfelvétel a gyermek családjával, a bölcsőde orvosával és a családsegítővel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai rendszeresen szerveznek szakmaközi megbeszéléseket, biztosítva ezzel a jelzőrendszer működését. Így koordinálni tudja azon szakemberek együttműködését, akik Lajosmizsén bármilyen formában, munkájuk révén kapcsolatba kerülnek gyermekekkel és családokkal. Hasznosnak ítélem ezeket a megbeszéléseket, találkozókat, hiszen így betekintést nyerhetek más intézmények, más korosztályt érintő problémáiba. Tapasztalatom szerint a jelzőrendszer jól és hatékonyan működik - még a járványügyi helyzetben is - hiszen a felmerülő problémákra a legtöbb esetben azonnal megoldást találnak, illetve kínálnak a szakemberek. 2020 évben a Szolgálat által szervezett szakmaközi megbeszéléseken három alkalommal személyesen vettem részt, valamint online megbeszélésen és előadáson is részt vettem.

Gyermekvédelmi munka

Igyekszünk a szülőket a megfelelő információkkal ellátni, amelyek a családok segítségét irányozzák elő. Például, hogy hová, kihez fordulhatnak segítségért egy felmerülő probléma esetén. A bölcsődébe bekerült családokat ösztönözzük a segítségnyújtásra, olyan formában, hogy arra kérjük őket, hogy a kinőtt ruhaneműket, a megunt játékokat ajánlják fel a bölcsődének, így mi ezeket a legmegfelelőbb helyre juttatjuk el, azokhoz a bölcsődébe bekerült családokhoz, ahol ezzel is tudjuk segíteni a hátrányos helyzetben lévő gyermekeket.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára megkülönböztetés nélkül próbálunk segítséget nyújtani. Azonos bánásmódban, figyelemben, szeretetteljes odafordulásban részesítjük őket. A különbség talán abban figyelhető meg, hogy a fejlesztésük, gondozásuk, nevelésük – persze a korosztálynak és az érettségüknek, fejlettségüknek megfelelően – célzatosabb. Tapasztalatom szerint ezek a gyermekek jobban igénylik a felnőttek testközeliségét, társaságát, a közös játékot, figyelmet. Ezen igények, ha megfelelően kielégülnek, akkor könnyebben indulnak el az önállósodás útján, mindenféle – a korcsoportnál

jellemző - lemaradás nélkül. Gondozásuk során nagyobb figyelmet igényelnek a kisgyermeknevelőjüktől annyiban, hogy a testi higiénára kifejezetten figyelnek és kitérnek.

A bölcsődében odafigyelünk, nyomon követjük, rendszeresen dokumentáljuk a gyermekek megfelelő fejlődését. Amennyiben rendellenességet, vagy egyéb problémát észlelünk, felvesszük a kapcsolatot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve jelzéssel élünk a védőnők és a bölcsőde orvosa felé, valamint a Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat felé.

A bölcsődénk alapelgondolása a kölcsönös nyitottság, az együttműködés, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok iránt, hiszen ezzel kezdődik a gyermekek megismerése, a bölcsődei nevelés, gondozás megtervezése. Arra törekszünk, hogy a felvételre kerülő gyermekek a koruknak megfelelő, legjobb ellátásban részesüljenek. Ehhez, nélkülözhetetlen a megfelelő végzettséggel és hivatástudattal rendelkező szakemberek munkája, akik a szaktudásukkal és hozzáállásukkal az emberi kiteljesedés alapjait nyújtják a bölcsődéseink számára.

Jövőre vonatkozó javaslatok, cél

A bölcsődei ellátás nagy segítség azoknak a családoknak, amelyekben a szülők dolgoznak és három év alatti gyermeket, gyermekeket nevelnek. Intézményünk 26 fő gyermek bölcsődei nevelését, gondozását tudja biztosítani. A bölcsődei ellátás iránt megnövekedett igényeket, újabb bölcsődei férőhelyek létesítésével szeretnénk kielégíteni, melyek megvalósítása Lajosmizsén és Felsőlajoson is elkezdődött.

3.bc.) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről - Lajosmizse:
--

(Készítette: Kiss Annamária – gyermekvédelmi felelős)

Saját hatáskörben az alábbi intézkedéseket valósítottuk meg a gyermekeket veszélyeztető tényezők enyhítésére, kiküszöbölésére:

- kapcsolatfelvétel, esetmegbeszélés a szülőkkel
- egyéni és csoportos beszélgetések az érintett tanulókkal
- az aktuális problémák feldolgozása osztályfőnöki órák keretében
- iskolapszichológusi segítség
- az online oktatás idejére IKT eszközök biztosítása az arra rászoruló tanulóknak

Az év folyamán a következő jelzőrendszeri tagokkal tartottunk kapcsolatot:

- Család- és Gyermekjóléti Központ- Kecskemét
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat- Lajosmizse

- iskolavédőnő

A 2020-as évben jelzéssel éltünk:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé:
 - 42 esetjelzés, 20 pedagógiai vélemény
 - 10 óra igazolatlan mulasztásról 20 értesítés
 - 30 óra igazolatlan mulasztásról 9 értesítés
- Család- és Gyermekjóléti Központ felé:
 - 18 pedagógiai vélemény

A jelzésekre 8 visszajelzés érkezett a Gyermekjóléti Szolgálattól.

A leggyakrabban előforduló veszélyeztető tényezők:

- szülői érdektelenség, érzelmi, fizikai elhanyagolás
- kapcsolattartás hiánya az intézménnyel
- magas számú tanórai mulasztás (igazolt, igazolatlan)
- higiénés problémák (fejtetvesség, ruházat)
- szakorvosi vizsgálatok elmulasztása
- az online oktatás idején, az eszközökkel való megsegítés ellenére, az inaktív tevékenység

Együttműködés keretében az alábbi feladatok, szolgáltatások ellátásában vettünk részt az év folyamán (szabadidős programok, drogreprevenció, stb.):

- iskolai fogászati szűrések
- részvétel az Alkotóműhely foglalkozásain és annak megszervezésében
- részvétel a Fiatalok Eredményességi Tréningjén

Egyéb rendezvény, program a járványhelyzet miatt elmaradt.

Az online oktatás időszakában hasznos lett volna a Gyermekjóléti Szolgálat részéről tanulópont kialakítása, ahol az arra rászoruló gyermekeket tudták volna segíteni a tanulásban való részvételben.

A járványhelyzet alatt is folyamatosan éltünk jelzési kötelezettségünkkel a jelzőrendszeri tagok felé.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása
--

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya 2020. augusztusában ellenőrizte a bölcsődei szolgáltatást Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsődében.

A lefolytatott hatósági ellenőrzés alapján a hatóság megállapította, hogy:

„Összegzés

A bölcsőde hatósági ellenőrzésének tapasztalatai szerint a fenntartó és a tagintézmény megalkotta mindazokat a belső szabályzatokat, amelyek meghatározzák a bölcsőde működési rendjét és az alkalmazandó szakmai szabályokat. Valamennyi dokumentum tartalma összhangban van egymással és egyben a vonatkozó jogszabályokkal, illetve a folytatott gyakorlattal.

Mind a fenntartó, mind az intézmény ezek alapján megfelelően feltudott készülni a hatósági ellenőrzésre mind a szükséges dokumentáció rendelkezésre bocsátásával, mind a naprakész és hiteles információk helyszínen történő átadásával.

A bölcsődében – a helyszíni hatósági ellenőrzés tapasztalatai szerint a szolgáltatásnyújtás tartalmához igazodó fegyelemmel végzik a szakdolgozók mindennapi munkájukat, és emellett a munkajogi, továbbá a gyermekekkel kapcsolatos dokumentumokat illetően is következetesség és egységesség mutatkozik meg.

Néhány módosítás elvégzése a fentiek alapulvételével, jellemzően jogszabály módosítás eredményeképpen szükséges.”

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Lajosmizse Város Önkormányzata 199/2018. (XII.14.) határozatával, a Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás 36/2018.(XI.27.) határozatával elfogadta a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót, amely a gyermekvédelem és gyermekjólét területén is fontos célokat határoz meg.

Az egyes beszámolók részletesen megfogalmazták javaslataikat, jövőbeni céljaikat.

6. a) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Beszámoló a Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről - **Lajosmizse**

(Készítette: **Nyári Zsolt c. r. őrnagy, őrsparancsnok**)

A rendőri munkánk során a leginkább a családon belüli erőszakkal találkozunk, ezen belül is a szülők veszekedésével a gyermek jelenlétében és a fiatalok elkövetőikkel (szbállysértés, bűncselekmény). Ezen esetekben, írásban teszünk jelzést az illetékes szolgálat vagy gyámhatóság felé.

A pandémia időszakában jelentősen csökkent a személyes kapcsolattartás, az „élő” jelzőrendszeri konferencia, a megbeszélések a korábbi évekkel ellentétben főleg online, elektronikus úton történtek. Az itt elhangzott információk hasznosak az új ismeretanyag elsajátításra, az információ cseréjére, a gyermekek veszélyeztetettségének felmérésére, végül az okok megszüntetésére.

A Fekete István Általános Iskolában előadás a pandémia időszakában nem történt, a felhívásokat elektronikus úton tudtuk továbbítani.

Lajosmizse területén 2020. évben összesen 12 esetben került jelzés a szolgálat felé családon belüli erőszakról és a fiatalok bűnelkövetőkről. A fiatalok gyanúsítottak, szinte minden esetben nagyon elleni bűncselekményeket követtek el.

A Lajosmizse Rendőrőrsön 2020. évben 4 esetben rendeltünk el nyomozást gyermekek sérelmére elkövetett kiskorú veszélyeztetés büntett gyanúja miatt. Egy esetben a nyomozás megszüntetéséről határozott a Kecskeméti Járási Ügyészség.

A legnagyobb probléma, a szülők gyermekeikkel való hiányos foglalkozása, nevelés elhanyagolása, ezért a későbbiek során, több ebből eredő probléma merül fel. Megoldás ezekben az esetekben a nevelési tanácsadás, szülő-gyermek csoportos foglalkozás.

A közös feladatellátások, telefonos segítségkérések alapján hatóságom szempontjából nagyon jó kapcsolatot ápolunk a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, vezetőségével. Továbbikban is szükségesnek tartjuk a szoros kapcsolattartást, az egymás segítségét, a törvényes, szakszerű, hatékony, arányos és időszerű intézkedések végrehajtását.

A Lajosmizse Város Önkormányzatával és közterület felügyelőivel napi kapcsolatot tart a Lajosmizse Rendőrőrs állománya. Berényi Attila közterület felügyelővel közös szolgálat ellátással is javítjuk a város közbiztonságát.

A koronavírus terjedése ellenére is a folyamatosan működik mind a Gyámhivatallal, mind a Gyermekvédelmi Szolgálattal a telefonos kapcsolattartás és közös feladat végrehajtás.

6. b) A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról (Készítette: Hajas János pártfogó felügyelő)

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya az észlelő-jelző rendszer tagja. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat valamint az Igazságügyi Osztály munkája több ponton szorosan összekapcsolódik. Az együttműködés főként a környezettanulmányok készítésében és a pártfogó felügyelet végrehajtásában nyilvánul meg.

A bűncselekményt elkövető fiatakorúak esetében a rendőrségi megkeresést követően, környezettanulmányt készítünk. Ilyenkor a Gyermekjóléti Szolgálattól információt kérünk a fiatakorúról a környezettanulmány elkészítéséhez.

2020. évben Lajosmizsén fiatakorú bűnelkövetők ügyében összesen 10 db. környezettanulmányt készítettem el, mely során megkerestem az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársait. Ez a szám csak úgy, mint az elmúlt évben és az azt megelőző évben is meglepően alacsony. A nyolc környezettanulmány továbbra is azt bizonyítja, hogy Lajosmizse városában jól működik a megelőzés és a „látható rendőri jelenlét” ami elriasztja a fiatakorúakat a bűncselekmények elkövetésétől.

A lajosmizsei gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezők között meg kell említenem a kábítószer jelenlétét a szegregáltabb városrészekben. Sajnálatos módon megjelentek a kábítószer megszerzése céljából elkövetett vagyon elleni bűncselekmények is. Ezen cselekményekre nagyobb figyelmet kell szentelni a jövőben.

A tíz környezettanulmányból három esetben a fiatakorúak kisebb értékre elkövetett lopás vétsége miatt, egy esetben zaklatás vétsége, négy esetben garázdaság vétsége, míg két esetben rablás büntette miatt kerültek a rendőrség látókörébe. A két rablási ügyben, egy esetben egyedüli elkövetésről, míg a másik esetben csoportosan elkövetett rablás büntettéről beszélhetünk. Továbbra is jellemző, hogy a lopással meggyanúsított fiatalok általában már 18. életévüket betöltött fiatalokhoz csapódva követik el cselekményüket.

A fiatakorú elkövetők a cselekményüket minden esetben Lajosmizse belterületén követték el.

A nyomozati szakasz minden esetben lezárult, egy lopási esetben már született bírósági döntés a fiatakorú elkövetővel szemben próbára bocsátást alkalmazott a bíróság és megállapította a pártfogó felügyeletét, a többi esetben szankcióról még nem tudok.

A megváltozott jogszabályok és gyermekvédelmi rendszer átalakítása következtében 2015. január 01. napjától a Járási Gyámhivatal által történő megkeresést követően is Osztályunk készíti el a kockázatértékeléssel kibővített környezettanulmányokat a gyermekkorú és fiatakorúak vonatkozásában is. Ilyen felkérésre 2020. évben is sor került, melyek teljesítésre

kerültek. Megelőző pártfogás nem lett megállapítva egyik esetben sem, mert vagy közben betöltötte a fiatalkorú a 18. életévét, vagy nem volt indokolt ezen jogintézmény alkalmazása. A kockázatértékeléssel kibővített környezettanulmány elsődleges funkciója a gyámhatóság megelőző pártfogásról szóló döntésének megalapozása. A megelőző pártfogás a gyermek- és fiatalkori bűnözés kezelésének preventív jellegű, gyermekvédelmi eszköze, célja a gyermekkorúak és fiatalkorúak kriminális veszélyeztetettségének csökkentése, a bűnmegelőzési célzatú, korai beavatkozás érvényesítése. A megelőző pártfogáshoz kapcsolódóan a pártfogó felügyelők feladata a kriminális veszélyeztetettség szintjének felmérése és a veszélyeztetettséget csökkentő beavatkozásokra történő javaslattevés. Ennek eszköze a kockázatértékeléssel kibővített környezettanulmány.

Fentiek miatt e dátumtól kezdődően még szorosabbá tettük az eddig is jól működő és szoros munkakapcsolatot, munkavégzést. A szakembereknek együtt kell gondolkodni, dolgozni az eredmény elérése érdekében.

A Pártfogó felügyelet alatt álló fiatalkorúak esetében is beszerezzük a szolgálattól a szükséges információkat, és együttműködünk a pártfogó felügyelet eredményes végrehajtása érdekében. Szoros együttműködésre van szükség abban az esetben is, amikor az elrendelő hatóság külön magatartási szabályként előírja a pártfogolt részére a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával való kapcsolattartást, együttműködést. 2020. évben ilyen eset nem érkezett.

A fent leírt közös munka sikeréhez nagyban hozzájárul Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala is, hiszen térítésmentesen biztosít havi egy alkalommal egy irodát, ahol a pártfogó felügyelet alatt álló bűnelkövetők tehetnek eleget a jelentkezési és beszámolási kötelezettségüknek az oda utazó pártfogó felügyelő előtt.

De szintén a pártfogó felügyelői munka eredményességét növeli a Hivatal munkatársainak áldozatos munkája, melyet a közérdekű munkára ítélt elítéltek büntetésének végrehajtása során tesznek, amiért köszönettel tartozunk Önöknek.

2020. évben 50 folyamatban lévő közérdekű munka ügy volt Lajosmizsén, melyből 25 ügy került éven belül lezárásra.

Az egyes intézmények a bűnmegelőzés területén végzett tevékenységeiket bemutatják. (3.a, 3.ba, 3.bb pont)

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)
--

Lajosmizsén több olyan alapítvány is tevékenykedik, amelyek az egyes intézmények feladatellátását támogatva, sikerre visznek egy-egy célkitűzést, hozzájárulva a lajosmizsei gyermekek jólétéhez, mindennapjaik támogatásához. Az Önkormányzat valamennyi, a városban működő civil szervezettel jó kapcsolatot ápol, működésükhöz lehetőségeihez mérten hozzájárul.